MOTERIS

Nr. 1 (2)
Sausis - Kovas
1956 m.

TURINYS

	Psl.
Į pirmus metus	1
Tremties motinos garbingoji našta. O. Labanauskaitė	1
Lietuviško stiliaus butas. A. Tamošaitienė	3
Moterys Jungtinėse Tautose. S. Narkeliūnaitė	5
Naujas kaimynas. Jane Austin	8
Motina ir vaikas priešmokykliniame amžiuje. P. Stočkūtė-Abromaitienė	9
Tavo kūdikis. Dr. med. Klovaitė-Žymantienė	11
Žvilgsnis atgal. Lotoso žiedelis (eil.). K. Grigaitytė-Graudušienė	12
Sesuo Aurelija. P. Orintaitė	13
Nevėži, upe mano (eil.). A. Karvelytė	14
Mergaičių kertelė	15
Kaip gera, Viešpatie (eil.) D. Lipčiūtė	16
Trobelė prie upės. E. R.	17
Lygios teisės moterims	18
Lietuvės plačiame pasaulyje	19
Apžvalga	21
Mūsų moterys	23
Mados. Filmas.	24
Pašto dėžutė	25
Šeimininkėms	27

Žurnalas gaunamas :

KANADOJE:

"Moteris" administracija,
46 Delaware Ave., Toronto, Ont.
"Tėviškės Žiburių" administracija,
941 Dundas St. W., Toronto, Ont.
J. Ambraziejienė,
15 Elm St., Hamilton, Ont.
L. Skripkutė,
133 Bold St., Hamilton, Ont.
K. Meškauskienė,
492 Wilson St., Hamilton, Ont.
V. Balsienė,
6830 — 24th Ave.,
Rosemount, Montreal, Que.
O. Stankūnaitė,
207 — 4th Ave., Ville LaSalle,
Montreal, Que.
Kun. A. Sabas,
68 Joseph St., Sudbury, Ont.
El. Januškienė,
527 Balmoral St., Winnipeg,Man.
Em. Barisienė,
1421 Pelissier St., Windsor, Ont.

J. A. VALSTYBĖSE:

Spaudos skyrius,
Immaculate Conception Convent,
R.F.D. 2, Putnam, Conn.
Dr. N. Bražėnaitė,
105 West 72nd St., New York 23, N.Y.
A. Rūgytė,
5725 So. Artesian Ave.,
Chicago 29, Ill.
A. Prunskytė,
3038 So. Emerald Ave.,
Chicago 16, Ill.,
K. Keblinskienė,
31 Farrington St., Brockton 50, Mass.
E. Pauliukonienė,
9 Aetna St., Worcester, Mass.
J. Damušienė,
1429 E. 93 St., Cleveland 6,Ohio.
V. Kundrotienė,
3768 Kendall Ave., Detroit 38, Mich.
Pr. Jasienė,
102 Montgomery Pl.
Paterson, N.J.

ANGLIJOJE:

R. Černis,
c/o Bulaitis, 80 Highbury Park,
London N. 5.

ŠKOTIJOJE:

U. Juodišienė,
12 Caledonia Rd., Glasgow C 5.

AUSTRALIJOJE:

V. Vaitiekūnienė,
2 Schofield St., Essendon, Vic.

ARGENTINOJE:

U. Šilaikienė,
Mendoza 2280, Avellaneda,
Buenos Aires, Argentina.

BRAZILIJOJE:

Kun. P. Ragažinskas,
C.P. 4118 So. Paulo, Brazil.

KOLUMBIJOJE:

J. Totoraitienė,
Medellin, Carrera 52 No. 62-63,
Colombia.

VOKIETIJOJE:

B. Survilienė,
Post Ofen, Hanau, Barbarossa St. 1815. Germany.

Taip pat žurnalas gaunamas Amerikoje ir Kanadoje didesnių vietovių liet. knygynų kioskuose bei knygynuose.

"MOTERIS"

LIETUVIŲ MOTERŲ
ŽURNALAS
leidžiamas kas trys mėnesiai.

Nr. 1 (2)

Leidžia
KANADOS LIETUVIŲ KATALIKIŲ
MOTERŲ DRAUGIJA.

Redaguoja
STASĖ PRAPUOLENYTĖ

Red. sekretorė
JANINA AMBRAZIEJIENĖ.

Administratorės
KAZIMIERA JUOZAPAVIČIENĖ
BRONĖ PABEDINSKIENĖ

Viršelis ir vinjetės
dail. H. J. ŽMUIDZINIENĖS.

Redakcijos adresas:
194 Charlton Ave. W., Hamilton, Ont.

Administracijos adresas:
46 Delaware Ave., Toronto, Ont.

Spaudė "Žiburių" Spaudos Bendrovė,
Toronto, Ont.

KAINA 75 centai
Prenumerata metams $3.00.

●

"MOTERS" REDAKCINĖ TALKA

Kanadoje:
Toronte: P. Abromaitienė, B. Pabedinskienė, F. M. Yokubyniene.
Kingstone: A. Tamošaitienė.
Montrealy: Sesuo M. Felicija,
Ottawoj: Dr. A. Šidlauskaitė.

JA Valstybėse:
Chicagoj: D. Augienė, Dr. O. Labanauskaitė, S. Semėnienė,
New Yorke: M. Galdikienė, S. Narkeliūnaitė, Nelė Mazalaitė,
Clevelande: L. Gailiušienė,
New Jersey: K. Grigaitytė-Graudušienė.

Redakcinę talką sudaro:
a. "Motery" telpančių skyrių organizatorės.
b. Bendradarbės duodančios **ne mažiau dviejų vertingų kontribucijų metuose,** pavidale straipsnių, originalios kūrybos, vertimų, apžvalginės medžiagos iš lietuviškojo gyvenimo, bei pasaulinių įvairenybių ir tt.
c. Aktyviai pasireiškiančios korespondentės bei foto korespondentės.

●

"MOTERIS"

A QUARTERLY
LITHUANIAN WOMEN'S
MAGAZINE.

Published by the executive of the Lithuanian Catholic Women's Association.

1956 Winter Issue

Printed by "The Lights" Printing & Publishing Co. Ltd. in Toronto.

Price 75c

Į pirmus metus

MALONI SKAITYTOJA

Jeigu naujoji "Moteris" tavęs neapvylė, tai tu neapvylei jos. Ji džiaugiasi suradusi pas tave savo namus ir dėkoja tau už svetingą ir gražų sutikimą. Sutikimą ne vien žodžiais, bet ir realia parama. Pirmas numeris, išskridęs ir redakcijos ir administracijos rankų į tolimus miestus ir provincijas, atnešė mums daug padrąsinančių atsiliepimų.

Padrąsintos pirmojo bandymo leidžiamės į gilesnius vandenis. Perijodinis, kad ir trimėnesinis žurnalas, yra jau didesnis užsimojimas, reikalaująs planavimo ir sistematingo visų talkininkių darbo.

Malonu konstatuoti, kad sudaryta "Moters" redakcinė talka susilaukia vis naujų narių. To tiktai ir galima buvo laukti.

Argi lietuvė moteris pasiliktų šiame reikale pašalinė stebėtoja, ar ji nepanorėtų prabilti šioje savoje tribūnoje, kurią ji pati savo pastangomis yra pastačiusi? Tu esi visuomet kviečiama ir laukiama pasireikšti tau prieinamu būdu "Moters" puslapiuose, kad ir kaip nedidelis ar, tavo akimis, nežymus būtų tavo įnašas.

Dėkojame laikraščių ir žurnalų redaktoriams už paminėjimą ir gražius atsiliepimus. Tas yra labai svarbu žengiant pirmąjį žingsnį.

Į 1956 metus mes žvelgiame su viltimi, naviguoti šią valtelę, su tavo pagalba, nuo povandeninių kliūvinių ir seklumų.

Tad nebus labai sunku, jei šiaukiama neatsisakysi patraukti irklus.

Svarbūs yra žmogaus rankų darbo vaisiai, nes jie išlaiko fizinį žmogų, tačiau svarbesni yra jo minties vaisiai, kurie palaiko ar pražudo žmogų, kaip dvasinę būtybę.

O. LABANAUSKAITĖ

Tremties motinos garbingoji našta

Kaip lietuvė moteris savo šeimoje gali vykdyti tautinus uždavinius? Ką ji turi daryti, kad nenulietuvėtų jos atžalynas? Kad jaunimas suprastų ir jaustų, ką reiškia būti lietuviu, turėti lietuvišką sąmonę?

Tautai gyvenant savoje valstybėje, tautinės sąmonės metodišku ugdymu užsiima tautinė mokykla ir šeimai praktiško darbo šioje srityje daug dirbti netenka. Tautinėje mokykloje ugdoma tautinė sąmonė perteikiant jaunosioms kartoms tautinės kultūros laimėjimus. Jaunosios kartos taipgi supažindinamos ir su visos žmonijos kultūriniais laimėjimais, kad mylėdamos savo tautą nepamirštų gerbti ir kitų po saule esančių tautų. Čia tremtyje šio pastarojo pavojaus nėra, bet užtat didelis ir labai didelis pavojus nieko nesužinoti apie savo tautinės kultūros laimėjimus.

Atsidūrus tokioje padėtyje, kaip mes dabar esame, didžioji tautinės sąmonės ugdymo ir palaikymo našta tenka nebe mokyklai, bet šeimai, nes tautinės mokyklos niekur išeivijoje neturime. **Čia išeivijoje šeima tampa labiausiai patikimas ir veiksmingas tautinio auklėjimo veiksnys.** Ar kiekviena šeima tą pareigą gerai supras, ginčytis sunku, bet tai turėtų būti ir viską reikėtų daryti, kad taip būtų. Tad kiekviename lietuviškos šeimos bute visiems matomoje vietoje reikia padėti Rimšos "Vargo mokyklą", kad ji mums nuolat primintų didžiąją pareigą — ugdyti ir išlaikyti mūsų jaunimo tautinę sąmonę. Kaip anais carų Rusijos okupacijos metais, taip ir dabartinėje tremtyje, didžiausia naštos dalis tenka motinai, nes jai gamtos skirta būti arčiausiai savo vaiko gyvybinių reikalų. Skirtumas tarp anų Lietuvos laikų ir dabartinių tremties sąlygų yra tas, kad tada caro žandaras lietuvišką knygą iš rankų traukė ir jos parūpintojus į Sibirą trėmė, o dabar lietuvišku raštu naudotis niekas nedraudžia.

Nors tremties šeimai tenka visa jaunosios kartos tautinės sąmonės ugdymo atsakomybė (nes nebėra valstybės ir lietuviškos aplinkos), tačiau tam darbui dar galima pasitalkinti mokyklą ir jaunimo organizacijas. Šį kartą kalbėsiu tik apie mokyklos talką.

Kalbant apie mokyklos talką, sąlygos Kanadoje ir JAV yra skirtingos, nes Kanadoje nėra senųjų lietuvių išeivių kurtų mokyklų. Tik tuojau pasakytina, kad tautine mokykla išeivijoje jau galima pavadinti kiekvieną jaunųjų sambūrį, kur siekiama mokytis tautinės kultūros vertybių: gimtosios kalbos bei literatūros, savo tautos istorijos, savo krašto geografijos, tautinių papročių ir kitų lituanistikos vardu vadinamų apraiškų.

Kiek kuri lietuvių kurta mokykla, ir dabar dar iš įsibėgėjimo lietuviška vadinama, nors kiek atlieka tautinės mokyklo suždavinį, šį kartą negalėčiau konkrečiai kalbėti, nes vis dar neturime konkrečių davinių (gal Lietuvių Bendruomenė neužmirš to darbo at-

Vargo Mokykla P. Rimša

likti), bet galima be baimės tvirtinti, kad jomis vienomis pasitikėti negalima. Vienur yra gerau, kitur blogau, bet niekur nėra pakankamai gerai. Tai nėra nė kaltinimas nė kritika, tik įspėjimas atlikti savas pareigas sąmoningai, nereikalaujant iš kitų to, ko jie negali ar net neprivalo duoti

Kaip ten kur bebūtų, tačiau tėvai savo vaikus turi leisti į lietuvių kurtas parapines mokyklas visada, kada galima be didelio vargo jas pasiekti, nes kur bus daugiau lietuviukų, ten bus didesnis jų vienas į kitą veikimas, ten bus daugiau galimybių lietuviškus reikalus geriau paremti tų mokyklų pastogėse.

Buvo reikalo ir atsirado šeštadieninės ar sekmadieninės vargo mokyklos. Jų reikalas ne mažėja, bet ir didėja ir svarbėja. Jas reikia visaip stiprinti. Jos veikia tik vieną dieną savaitėje. Jose dirba tie patys mokytojai, kurie mokė jaunimą ir Vokietijos stovyklose. Tai mūsų kaimo liktarnos svetimos šviesos jūrose. Kaikur prisidėjo naujų talkininkų, bet nedaug, nes tie tautiniai žiburiai vis dar nesulaukia pakankamo lietuviškos visuomenės dėmesio.

Su šeštadieninėmis mokyklomis šeimų santykiai turėtų būti kuo šilčiausi. Sakyčiau, kad šeimos jomis domėtųsi taip, kaip savo namais. Pirmiausia, nežiūrint kiek lietuviškų dalykų mokomas vaikas parapinėje mokykloje, jis būtinai turi būti siunčiamas į šeštadieninę mokyklėlę, nes be gimtosios kalbos pasimokymo jis dar nors vieną dieną pabus kelias valandas visiškai lietuviškoje aplinkoje ir masės veikimo sugestijos dėka nejučiomis įpras lietuviškai galvoti, įsigyti lietuviškų papročių.

Antra, šeimos turi padėti šeštadieninių mokyklų mokytojams pasigaminti mokslo priemonių, padėti suorganizuoti chorelius, kur reikia padėti pravesti pamokas, su vaikais paskaityti, lietuviškai pažaisti, surengti vaikų vaidinimus (bet vis patriotinėmis temomis, ne teatrinių įmantrumų siekiant, tik vaidinimą kaip tautinio auklėjimo priemonę panaudojant). Žodžiu, šeštadieninė mokykla turėtų būti tremties šeimai tenkančios tautinio auklėjimo prievolės šeštadieniais iš savo namų perkėlimas į kitą vietą, kur to tikslo siekiama kitomis priemonėmis — tokiomis, kurių namie neturima arba kurios namie nėra taip veiksmingos.

Ar visi naujųjų ateivių vaikai lanko šeštadienines mokyklas? Statistikos nėra, sunku tat ką pasakyti. Sakoma, kad esama tokių šeimų, kurios prašo nemokyti jų vaikų lietuviškų dalykų net tose parapinėse mokyklose, kur jų galima norint mokytis. Aš stengiausi surasti nors vieną dokumentuotą atsitikimą, bet man nepasisekė. Aš tuo nenoriu pasakyti, kad tokio atsitikimo nebuvo. Tik aš linkusi manyti, kad jei toks prašymas ir buvo, tai toji šeima nėra lietuviška, nors ji yra čia atkilusi iš Lietuvos teritorijos. Galop gi negalima ginčyti, kad ir lietuvis negalėtų netinkamai pasielgti, nes ne visi pakankamai šarvuoti kietoms kovoms kovoti.

Priešmokykliniam atžalynui parūpintina be jokių priemaišų lietuviškų vaikų darželių. Ir jų suorganizavimas būtų jau tiesioginė pačių motinų pareiga. Jos naštą galėtų nesunkiai pakelti.

Dr. O. Labanauskaitė, viena iš dienraščio "Draugo" redaktorių

A. TAMOŠAITIENĖ

LIETUVIŠKO STILIAUS BUTAS

Kiekvienos tautos savigarba — savos kultūros išlaikymas ir jos ugdymas; kiek gyva kultūra, tiek gyvena tauta. Sava kalba, mokslas, literatūra, muzika, dailė — tai kultūros apraiškos. Beabejo, kad tautos kamienas yra pats svarbiausias kultūros reiškėjas, bet kada jis apsėstas kenkėjų pradeda nykti, tai iš jo šaknų dygsta, auga ir bujoja naujos atžalos. Išeiviai bei tremtiniai ir yra tas atžalynas skirtas savos kultūros ugdymui.

Istorija mus moko, kad praeityje, daugelio tautų mokslininkai, rašytojai bei menininkai tremtyje būdami sukūrė geriausius ir gražiausius savo kūrinius, palikdami savo tautai amžinus paminklus.

Mes čia užjūriuose irgi turime didelį būrį pajėgių mokslininkų, rašytojų, muzikų, menininkų, kurie sėja grūdus į mūsų tautinius dirvonus. Tik mūsų kultūrininkų pastangomis lietuvių kultūra vis tebeauga. Kalbininkai tiria ir turtina kalbos mokslą, rašytojai rašo literatūros veikalus, menininkai kuria dailės kūrinius, muzikai dirba dainos srityje, pedagogai moko jaunimą lituanistinių dalykų, visuomenininkai žadina savuosius kultūriniuose baruose. Visi juda ir stengiasi, kad būtų puoselėjamas lietuviškumas.

Tautos kultūra yra tiek sudėtinga, kad joje rasime daugybę sričių, dar neplėštų dirvonų, kuriuose galime sėti ir auginti gražiausius augalus. Viena iš tokių tautinių apraiškų, kurios priklauso moterų darbo barui — tai stilingo buto įrengimas. Skoningu lietuvišku buto įrengimu galima labai daug prisidėti mūsų kultūros ugddymui bei lietuviškumo išlaikymui. Prisiminkime prieš porą tūkstančių metų išgriautus miestus, tarpe jų ir Pompeją ir dabar atkasamus, kur iš buto kultūros išskaitoma viso to laiko kultūra.

Ištisinis lietuviškas butas.

Mūsų balanos gadynėje, šiaudinių grįčių buvo vientisi architektūriniai požymiai. Apskritų rąstų nameliai su plačiai užleistais stogais, išpiaustytais raštais palangėm, langinėm, savitom kryžiuotų lentelių durim ir puošniom gonkom, sudarė jaukų ir malonų išorinio namo stilių. Grįčių bei seklyčių viduje buvo saviti masyvūs baldai; dviem kojom stalai, su margintais atlošais kėdės, įdomūs šaukšdėčiai, rankšluostinės, spintos, bei margai raštuotos kraitinės skrynios.

Tai buvo liaudies baldai — mūsų protėvių, gabių kaimo stalių, darbas. Anie sodžiaus baldai ir yra mūsų tautinių baldų stiliaus pagrindas. Visai suprantama, kad ano meto apklypęs muziejinis stalas ar kėdė šiandien netiks į mūsų butą, bet svarbiausia tai tas pats stilius.

Nepriklausomybės metais Lietuvoje jau buvo keletas menininkų stalių, kurie pagal kaimo baldus suprojektuodavo ir gamindavo šiems laikams tinkamus lietuviškus baldus ir juos išstatę pasaulinėse dailės parodose susilaukdavo geriausių įvertinimų. Pagal senoviškas žvakides bei balanų diedus buvo kalvių kalamos iš geležies ar žalvario puošnios elektrai lempos. Visi buto baldai ir kitos puošmenos turėdavo senovės lietuvių liaudies meno bruožus.

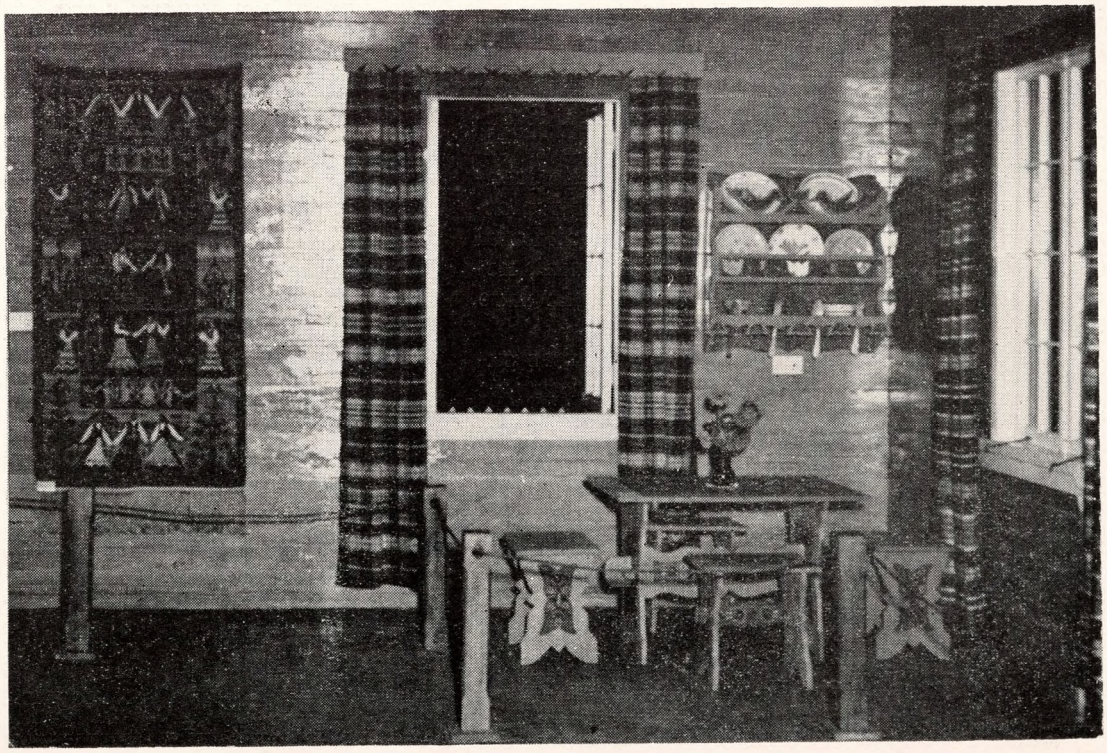

A. Tamošaitienės kilimas Sekminės Lietuvoje ir rinktinės užuolaidos.

A. Tamošaičio: valgomojo kambario baldai; šaukštdėtis.

Aušros Vartų Dievo Motina. Vilniaus dievdirbių kūrinys

Pats būdingiausias lietuviško buto bruožas tai mūsų audiniai. Ir čia gili mūsų senovė yra pagrindu. Dar visi atsimename gražiąsias mūsų austines, rinktines bei kaišytines lovatieses, antklodes, žičkais rinktas pagalves, paklodžių kraštus arba ties lovom pakabintus austinius, kaišytinius ar siuvinėtus kilimėlius, patiestus takus.

Pagal senoviškus mūsų sodiečių audinius, šiais laikais jau išaudžiama gražiausi lietuviški patiesalai bei kilimai, puošniausios langų užuolaidos, margos ar baltos keturnytės, bei aštuononytės staltiesės ir baldų apmušalai.

Lietuvoje jau daugelis mūsų šviesuomenės turėjo įsitaisę lietuviškus butus, išklotus puošniais kilimais ir išdekoruotus mūsų marginais. Tarptautinėse parodose 1937 m. Paryžiuje, 1938 m. Berlyne ir 1939 m. New Yorke, mūsų buto įrengimo dekoratyviniai kilimai ir audiniai buvo atžymėti aukso medaliais. Mūsų tautiniai audiniai tose parodose būdavo net geriau įvertinami, negu kitų tautų, kurios jau šimtmečiais ugdo savo stilių.

Vientiso lietuviško stiliaus buto įrengimas suprantamas, kad visi kambariai apstatyti savais stilingais lietuviškais baldais, dekoruota mūsų audiniais, keramika, metalo dirbiniais ir visom kitom smulkmenom — savais dirbiniais.

Lietuviškas stilius turi pasižymėti ne tik būdingais liaudies meno bruožais, bet taip pat augštu estetiniu skoningumu ir jaukumu. Visi baldai turėtų būti grakščių formų, puikaus darbo, o audiniai gero techniško audimo, puošnių raštų ir įdomių spalvų derinimu. Be to, visi kambarių įrengimai turi pasižymėti dideliu praktiškumu. Tik vientisas stilius daro didelį įspūdį, suteikia butui daug jaukumo, o ypač tokiame bute jausies, kaip savame krašte — Lietuvoje.

Lietuviško stiliaus pirmenybė prieš visus kitus įrengimus tai, kad kad jis nesensta ir neišeina iš mados. Jei visus kitus baldus po kelių ar keliolikos metų reikia keisti — tai lietuviški tolygūs didžiųjų stilių baldams. Praktiškai įsirengiant lietuviško stiliaus butą reikėtų geram menininkui ar architektui pavesti suprojektuoti pagal lietuvišką stilių projektus ir atiduoti gerai dirbtuvei, prižiūrint juos įvykdyti. Tokiame bute būtini mūsų menininkų skulptorių, tapytojų ir grafikų kūriniai.

Lietuviška seklyčia. Neturint galimumų ar lėšų įsitaisyti vientisą stilingą butą — antras paprastesnis dalykas, tai įrengti tik vieną lietuvišką kambarį — seklyčią. Čia užtektų nedidelio kavai stalelio, kelių kėdučių - suoliuko, gražių audinių, kaip langų užuolaidų, staltiesėlių, kilimėlio ir dar šiek tiek keramikos dalykėlių. Taip pat pravartu įsitaisyti gražią geležinę pastatomą lempą, pagal mūsų senovės geležies dirbinius. Seklyčios sienose mūsų menininkų paveikslai, kertėje koplytėlė su rūpintojėliu ir viename kambario šone graži kraitinė skrynia su įvairiais tautiniais dirbiniais ir marginiais.

Seklyčioje, kur renkasi svečiai ir rengiamos mažos vaišės — kavutės, būtų labai gera proga visiems pasidžiaugti, o šeimininkams pasididžiuoti tautiniais išdirbiniais ir lietuvių meno dalykais.

Lietuviškai dekoruoti kambariai. Gal pats paprasčiausias būdas sulietuvinti savo butą, tai bent jį padekoruojant lietuviškais dailės dalykais. Pirmoje vietoje pakabinti vieną, kitą mūsų menininko kūrinį, paskui kilimėlių, audinių, pagalvėlių, takelių, staltiesėlių, langų užuolaidų ar lovatiesių. Labai skoningi lietuvių sodžiaus meno dirbiniai gerai tinka kambariams dekoruoti; štai kad ir smūtkelis pastatytas knygų lentynoj, drožinėta lėkštė ar koplytėlė pakabinta sienoje, tautinė juostelė knygos lapų perskyrimui, o senoviška tulpinė prijuostė — tai pats gražiausias sienos kilimėlis. Jeigu kas įsitaiso suvenirų spintelę, tai joje gali įdėti - padekoruoti kuo įvairiausių lietuviškų dirbinių: stovylėlių, lėkščių, lėlių, gintaro, odos ir metalo išdirbinių ir kt. Atsiminkime, kad daug kitataučių iš visų kraštų parsiveža visokių suvenirų ir jais moka labai gražiai papuošti savo butą, o mes vis dar neprisirengiame savo tėviškės dirbinius gražiai išstatyti ir jais kasdien pasigėrėti.

Lietuviškais, t.y. mūsų tautinio stiliaus dirbinius suprantame tuos, kurie labai skoningi estetiniai, padaryti prisilaikant senosios sodžiaus dailės tradicijų. Ir tautiniais siuvinėjimais galime papuošti butą, jei jie siuvinėjami pagal **mūsų liaudies siuvinėjimus.** Bet negaiškime ant pigių, pirktinių siuvinėjimų, į kuriuos moterys dažnai

SALOMĖJA NARKELIŪNAITĖ.

Moterys Jungtinėse Tautose

Per praeituosius dešimt metų Jungtinės Tautos turėjo progos pagarsėti kaip organizacija, kurioje daugiausia laiko išleidžiama diskusijoms. Rytų-Vakarų nesutarimai nustelbė daugelį Jungtinių Tautų darbų, per tą laiką tyliai dirbamų ir žmonijai svarbių bei reikalingų.

Šiuo atveju turiu galvoje vieną JT padalinį, kuris šių metų pradžioje minės savo veiklos dešimtmetį. Tai Moterų Statuso Komisija. Ji buvo įkurta 1946 m. kaip vienas pagrindinių Ekonominės ir Socialinės Tarybos vienetų.

Ta Taryba turi ir daugiau komisijų, dirbančių žmogaus teisių srityje, bet Moterų Komisija yra svarbi tuo, kad nenuilstamu savo darbu ir pastangomis moterų teisių srityje ji nužengė labai toli ir gal mažiausiai buvo sutrukdyta įvairių JT politinių vėjų ar "šypsenų".

Už lygias teises

JT Chartos priambulėje yra pareiškimas, kalbantis apie tai, kad "Jungtinių Tautų žmonės yra pasiryžę pakartotinai užtikrinti savo tikėjimą į pagrindines žmogaus teises, į žmogiškosios būtybės vertę ir garbę, į lygias vyrų ir moterų teises" . . .

Pati JT Charta grįžta prie to pareiškimo dar bent keliais atvejais, kalbant apie pagrindines teises ir laisves visiems, "be lyties skirtumo".

Tie pareiškimai ir davė pagrindo Moterų Statuso Komisijos veiklai. Pradžioje komisijai buvo pavesta svarbus uždavinys išstudijuoti moterų politinę, ekonominę, civilinę, socialinę ir švietimo padėtį visame pasaulyje. Be to, ji dar turėjo ir parengti planus, gerinant tą padėtį ir siekiant teisių lygybės.

Politinėms problemoms komisija suteikė pirmenybę. Tai ir visiškai suprantama, nes politinės teisės turi įtakos visam gyvenimui. Kai 1953 m. tarptautinė moterų politinių teisių konvencija buvo parengta ir patiekta vyriausybėms pasirašyti, Komisija jautėsi atlikusi savo didžiojo darbo pusę. Ta konvencija duoda moteriai teisę, lygiomis su vyrais, balsuoti visuose rinkimuose, būti renkama į visus postus, duoda teisę užimti tuos postus ir eiti visas viešas pareigas. Keturiasdešimt kraštų ligi šiolei jau tą konvenciją pasirašė ir dvidešimt vienas ją ratifikavo.

Už politinį auklėjimą ir švietimą

Bet ta pati komisija puikiai žinojo, kad vien teisių suteikimo dar nepakanka, kad reikia tas

SALOMĖJA NARKELIŪNAITĖ. Gimusi Vilniaus krašte. Mokėsi Švenčionėlių liet. gimnazijoje, paskui Vytauto Didžiojo gimnazijoje Vilniuje. Vilniaus universitete studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą, žurnalistiką Columbia University New Yorke. Ten pat šiuo metu rengia Master of Arts slavistikoje.

Spaudoje dalyvauja nuo 1937 m., o nuo 1939 m. iš žurnalistinio darbo pelnosi duoną. Rašė Vilniaus Balse, Jaunimo Drauge, XX Amžiuje, Naujojoje Lietuvoje, /Vilniaus vietos ir provincijos žinių redaktorė/. Tremtyje Vokietijoje bendradarbiavo visuose liet. laikraščiuose ir suredagavo šešis Lietuvio /pirmasis po Vokietijos kapituliacijos/ numerius. JAV-se redagavo Vienybę Brooklyne, bendradarbiauja Darbininke, Dirvoje ir kt. laikraščiuose. Nuo 1952 m. dienraščio Draugo akredituota korespondentė Jungtinėse Tautose. 1955 m. vasarą Draugo buvo pakviesta stebėti ir aprašyti San Francisco mieste visą savaitę trukusias iškilmes, minint Jungt. Tautų Chartos 10 metų sukaktį.

Suredagavo ir išleido dvi tremt. stovyklų Vokietijoje monografijas: Lietuviai Montgomery stovykloje ir Baltic DP Camp at Seedorf.

Priklauso Liet. Žurnalistų Sąjungai; yra tos S-gos centro valdybos sekretorė. Pilnu nariu yra ir United Nations Correspondents Association. Antrus iš eilės metus sekretoriauja Pabaltijo Moterų Taryboje

---

įdeda daug darbo valandų, o jie neturi jokios meninės vertės.

* *

Tautiniai įrengti savo butą nėra mūsų išradimas. Visos tautos mylėdamos savo praeitį, gerbdamos savąją kultūrą, sekdamos protėvių gražias ir amžinas tradicijas, stengiasi kasdien tuom gyventi. Ypač mažesnėse tautose labai ryškiai pastebimi jų stiliaus ir gyvenimo būdo savitumai. Kam teko lankytis Skandinavų kraštuose: Suomijoj, Švedijoj, Norvegijoj, tas beabejo pastebėjo kiek ten daug tų tautinių baldų, audinių, keramikos, metalo dirbinių ir kitų įvairių dailės dalykų. Tekdadvo pasidžiaugti jų nepaprastai skoningu ir savitu buto įrengimu ir tautinių suvenirų gausumu. Reikia atsiminti, kad visi tie dirbiniai yra sukurti mylint savo kraštą ir gerbiant savąją kultūrą.

Miegamasis kambarys. Lova, užuolaidos ir lovatiesė žemaičių krašto didžiųjų dobilėlių raštai. A. Tamošaitienė

moteris ir pamokyti, kaip tom teisėm protingai ir efektingai naudotis. Todėl gana anksti Komisija pradėjo rimtai svarstyti moterų politinio auklėjimo klausimą. Keturiomis kalbomis — arabų, prancūzų, ispanų ir anglų — buvo išleista atitinkama brošiūra, kurią kiek vėliau išsivertė vokietės ir japonės.

Komisija nuo pat pradžios, bendradarbiaudama su UNESCO (Jungtinių Tautų Švietimo, Mokslo ir Kultūros Organizacija), savo veiklą vystė švietimo srityje. Daugelis merginų ir moterų to dėka įgijo pradinį, augštesnį ir augštąjį mokslą. Nemažai buvo surengta ir profesinių kursų.

Jau ilgesnis laikas, kai Komisija diskutuoja vienodo atlyginimo už vienodą darbą klausimą. Padedant Tarptautinei Darbo Organizacijai, Komisija daug pasidarbavo, ir šitokio atlyginimo principas vis daugiau ir daugiau randa pritarimo ir jau daug kur taikomas praktikoje. Tos Komisijos prašymu, Tarptautinė Darbo Organizacija 1951 m. priėmė rekomendaciją, kad už atliktą darbą, nesvabu, ar jį dirbo vyras ar moteris, būtų atlyginama vienodai.

Pastaruosius trejus metus Komisija studijuoja moters ekonominę padėtį. Kai šiemet Komisija susirinks Genevoje savo sesijos, prieš ją bus Gen. Sekretoriaus parengtas pranešimas apie tai, kaip kokiose šalyse yra su moterų, ligi 40 m. amžiaus ir vyresnių, darbo gavimu ekonominėje srityje. Šeimos ar kitų svarbių reikalų atitrauktos iš savo tarnybų, vėliau sugrįžusios jos randa nemažai sunkumų vėl įsikurti. Ir šiuo klausimu reikės padaryti nutarimų.

Painių klausimų Komisija sutinka ištekėjusios moters šeimos įstatymuose ir jos nuosavybės teisėse. Daugelyje kraštų moterys, ištekėdamos, praranda savo teises į savo nuosavybę. Daugely kraštų motinoms atimamas balsas vaikų auginime. Kitur vėl daug nesusipratimų ir sunkumų atsiranda todėl, kad krašto įstatymai neleidžia moteriai turėti skirtingą gyvenamą vietą. Ji turi gyventi ten, kur ir jos vyras gyvena.

Už tikrą lygybę

Komisija jau yra parengusi ir priėmusi visą eilę rezoliucijų, kurios, be abejo, turės didelės įtakos į moters teisinę vietą šeimoje. Pripažindama JT Chartos patvirtinimą, jog "šeima yra natūralioji ir pagrindinė visuomenės lastelė", Komisija siekia tikros lygybės tarp vyro ir žmonos. Jos įsitikinimu, vyro augštesnė padėtis šeimoje neprisideda prie jos vienybės ar abipusės pagarbos. Komisija siekia teisinės lygybės tarp abiejų partnerių ir nors tie partneriai ir neatlieka vieną ir tą pačią funkciją, bet jie turi lygias teises.

Civilizacijoje atsilikusiuose kraštuose moterų gyvenimas yra kurkas sunkesnis. Komisiios dėmesys buvo atkreiptas į visą eilę tokių nenormalių dalykų, kaip, pavyzdžiui, vedybų atveju. Komisijos kvietimu, Generalinė Asamblėia užpereitais metais priėmė rezoliuciją, kviečiančią paskiras šalis, kad jos pradėtų šalinti tokius papročius, kaip sužadėtinių pirkimą, vaikų vedybas ir kt.

Daug rūpesčio Komisija turi ir dėl ištekėjusios moters pilietybės. Daugely kraštų, pagal tenai galiojančius įstatymus, jei moteris išteka už svetimšalio, tai ji automatiškai praranda savo pilietybę arba įgyja savo vyro pilietybę ir pan. Visą laiką buvo jaučiama, kad šiuo klausimu reikalinga konvencija, ir pasiūlymas tokiai konvencijai buvo pernai žiemą diskutuotas Generalinėje Asamblėjoje.

Lygios teisės praktikoje

Komisijai tebetęsiant savo darbą, lygiagrečiai renkama ir studijinė medžiaga apie tai, kaip gyvenime moterys savo teisėmis naudojasi. Šį darbą atlieka JT Sekretoriatas. Pastaruoju metu pagal tenai suplaukusias iš visur žinias, šešiasdešimt viename krašte moterys turi teisę balsuoti lygiomis su vyrais.

Kiekvieneri metai vis atneša džiugių naujienų. Štai, pavyzdžiui, Argentinoje dabar yra septynios senatorės ir dvidešimt keturios atstovės parlamente. Brazilija turi dvi atstoves, o Kostarika — tris. Trys senatorės ir dvi atstovės yra ir San Domingo valstybėje. Haiti turi dvi moteris, einančias miesto mėrų pareigas. JAV Kongrese yra viena senatorė ir šešiolika atstovių. Dešimt atstovių yra Venezueloje, dvi atstovės Kolumbijoje.

Šveicarijoje pastaruoju metu Bazelio kantone

leista moterims būti teisėjomis ir asesorėmis. Kad ir šitokią gerą žinią sutikdama, Komisija visdėlto kiekviena proga apgailestauja, kad toks kraštas, kaip Šveicarija, vis dar nesulygina moterims teisių su vyrais ir neleidžia balsuoti.

Prancūzijoje visa eilė moterų paskirtos teisėjomis. Turkijoje dvi moterys paskirtos į Augščiausiąjį Teismą. Suomija pirmą sykį savo istorijoje moterį paskyrė teisėja į Administracinį Tribunolą. Pilipinų vyriausybė neseniai paskyrė tris naujas teisėjas, o Peru Prezidentas nusprendė savo krašto Kongresui įteikti konstitucijos pakeitimą, suteikiant moterims politines teises.

Šitie ir visa eilė kitų pavyzdžių rodo, kaip žengiama prie to didžiojo tikslo — visiškos politinės lygybės.

Moterys Jungtinėse Tautose

Ir į pačias Jungtines Tautas žiūrint, matyti delegacijų, turinčių moteris ne tik delegatų pavaduotojų ranguose, bet ir su pilno delegato balsu.

Moterų Statuso Komisijos pirmininkė, antrukart toms pareigoms išrinkta San Domingo atstovė senorita Minerva Bernardino, savo šalį JT atstovauja beveik nuo pat JT įsikūrimo. Komisijos sąstate esančios aštuoniolika narių taipgi yra savo šalyse jau žinomos kaip politinės veikėjos. Ir pagaliau pats augščiausias Generalinės Asamblėjos postas — sesijos pirmininkės kėdė, kad ir sykį per dešimt metų, bet buvo tekusi moteriai. Ja buvo Indijos atstovė Vijaya Lakshmi Pandit 1953 m.

Motinos portretas tremties lietuviškoje aplinkoje

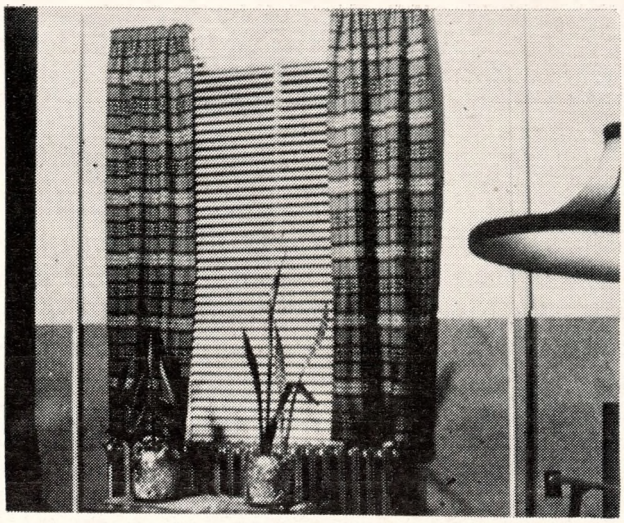

Langas papuoštas taut. raštų užuolaidomis. A. Tamošaitienė

Lygiomis balsuojama

Įdomumo dėlei patiekiama valstybėmis, kaip kuriose moterys balsuoja. Štai 61 šalis, kuriose moterys lygiomis su vyrais gali balsuoti visuose rinkimuose. Tai: Albanija, Argentina, Australija, Austrija, Belgija, Bolivija, Brazilija, Bulgarija, Burma, Gudija, Kanada, Ceilonas, Chili, Kinija, Kolumbija, Kostarika, Kuba, Čekoslovakija, Danija, San Domingo, Ekvadoars, El Salvador, Suomija, Prancūzija, Vokietija, Graikija, Honduras, Vengrija, Islandija, Indija, Indonezija, Irlandija, Italija, Izraelis, Japonija, P. Korėja, Libanonas, Liberija, Liuksemburgas, Meksika, Nepalis, Olandija, N. Zelandija, Norvegija, Pakistanas, Panama, Pilipinai, Lenkija, Rumunija, Ispanija, Švedija, Siamas, Turkija, Ukraina, P. Afrika, Sov. Sąjunga, D. Britanija, JAV, Urugvajus, Venezuela ir Jugoslavija. Čia, naudojantis oficialiu JT sąrašu, yra įtrauktos ir Sov. Sąjunga su satelitais, bet gi aišku, kad, nors popieriuose ir tenai moterys turi lygias teises, bet praktiškai gi ir tie patys rinkimai, kaip nelaisvi, nieko verti.

Be teisių ir su suvaržymais

O štai šešiolika šalių, kuriose moterys dar neturi balsavimo teisės. Tai Afganistanas, Kambodija, Egiptas, Etiopija, Iranas, Irakas, Jordanas, Laos, Libija, Lichtensteinas, Nikaragua, Paragvajus, San Marino, Saudi Arabija ir Jemenas (šiuose abiejuose iš viso niekas, taigi nei moterys nei vyrai neturi balsavimo teisės) ir Šveicarija.

Trijose šalyse: Haiti, Monako ir Peru moterys tegali balsuoti tik provincijų rinkimuose. O Guatemaloje, Portugalijoje ir Sirijoje moterys gali balsuoti, bet tik su tam tikromis sąlygomis, kurių tuo pačiu metu betgi nestatoma vyrams. Daugumoje iš moterų reikalaujama, kad jos pristatytų raštingumo įrodymus.

Šiek tiek istorijos

JAV moterys balsuoja nuo 1920 m. ir jos gali balsuoti tiek paskirų valstybių, tiek ir federali-

niuose rinkimuose. Ši teisė buvo nusakyta devynioliktuoju Konstitucijos papildymu. Tas pats taikoma Aliaskoje ir Havajuose ir kt. Bet ir prieš 1920 m. visoje eilėje JA valstybių moterys galėjo balsuoti vietiniuose rinkimuose.

Prancūzija savo moterims politines teises tesuteikė tik 1944 m. ir patvirtino 1946 m. konstitucija, o D. Britanija moterims teises davė 1918 m., Kanada — 1918, Lietuvos, deja, šios rūšies statistikose nerandame; ten nėra nei Latvijos, nei Estijos. Dabartiniuose duomenyse jos eina bendrame sąraše su Sovietų Sąjunga. Tačiau, kalbant apie pasaulio šalis ir turint galvoje tai, kad net tarptautiniu mastu tebevedama kova už politines moters teises, malonu prisiminti, kad Nepriklausomoje Lietuvoje iš pat pirmos dienos tokios teisės moterims buvo pripažintos. Ir tuo tarpu, kai kituose kraštuose moterys turėjo kovoti už savo teises, lietuvės kartu su vyrais lygiomis buvo įsijungusios į savo tėvynės atkūrimą. Taigi, neviskas ir mūsų Lietuvoje buvo bloga, kaip dabar kartais kaikas bando pasakoti.

A. Tamošaitienės liet. kambario kampelis. Tulpėmis kaišytas kilimėlis, marginta spintelė ir austos langų užuolaidos.

JANE AUSTEN

NAUJAS KAIMYNAS

JANE AUSTEN (1775 - 1817) ir iki šios dienos tebėra viena labiausiai mėgiamų rašytojų D. Britanijoje. Žemiau paduota ištrauka yra pirmas perskyrimas iš "Pride and Prejudice"

Viena tiesa yra universaliai pripažinta, būtent, kad jaunam vyrui, valdančiam gerokai turto, yra reikailnga žmona.

Ši tiesa yra taip tvirtai įsišaknijusi, jog jaunam vyrui atsikėlus į naują kaimyniją, visiškai neatsižvelgiant į jo paties jausmus ir pažiūras, kaimyninių šeimų į jį bus žiūrima, kaip į teisėtą vienos jų dukterų nuosavybę.

"Mano mielas ponas Benetai", tarė vieną dieną jo ponia, "ar girdėjote, kad Netherfield Parką pagaliau išnuomavo?"

Ponas Benetas atsakė negirdėjęs.

"Taigi, taip yra", kalbėjo ji. "Tik ką buvo atėjus Longienė ir ji man tą sakė".

Ponas Benetas tylėjo.

"Ar jūs žinote, kas išnuomavo?",

"Jūs norite man pasakyti ir aš neturiu tam nieko prieš". Tokio kvietimo užteko.

"Iš tikrųjų, mano mielas, jums privalu tą žinoti. Longienė sako, kad Netherfieldą paėmęs jaunas ir turtingas vyras iš Šiaurinės Anglijos; kad jis atvažiavo pirmadienį fajetone su ketvertu pažiūrėti vietos ir ji jam taip patiko, kad paėmė tučtuojau; kad jis perima nuosavybę prieš Mykolines ir, kad jo keletas tarnų atsigabena į namus šį savaitgalį".

"Kaip jo pavardė?"

"Bingley".

"Ar jis vedęs ar ne?"

"O! nevedęs, mano mielas, nevedęs! Vienas vyras ir labai turtingas, keturi ar penki tūkstančiai per metus. Koks puikus dalykas mūsų mergaitėms!"

"Kaip tai? Prie ko čia mūsų mergaitės?"

"Mano mielas, ponas Benetai", atsakė žmona, "kaip jūs galite būti toks irzlus. Jums turėtų būti savaime aišku — aš manau vieną iš jų jis ves".

"Ar jis planuoja čia apsigyventi?"

"Planuoja! Nesąmonė! Kas čia per kalba! Juk visiškai panašu į tai, kad vieną iš jų jis įsimylės. Jūs turite, kai tiktai jis atvažios, būtinai padaryti jam vizitą".

"Aš tam nepramatau jokios progos. Galite nueiti jūs su mergaitėmis, arba, dar geriau, pasiųskite jas vienas, kadangi jūs esate vienodai su jom graži, ir ponui Bingley galite patikti labiau, negu jos".

"Mano mielas, jūs man pataikaujat. Žinoma, kad aš esu turėjusi savo gražumo dalį, bet aš dabar visai neturiu pretenzijų būti laikoma kuo nors ypatingu. Kai moteris turi penkias suaugusias dukteris, laikas jau nustoti galvojus apie savo grožį".

Motina ir vaikas

P. STOČKUTĖ - ABROMAITIENĖ.

MOTINA IR VAIKAS PRIEŠMOKYKLINIAME AMŽIUJE

Sunkiausia profesija nereikaluja tiek pasišventimo ir aukos, kiek motinos pašaukimas auginti ir auklėti savo vaiką. Dievas, tačiau, sudėdamas į motinos rankas tokias atsakingas pareigas, apdovnoja ją ta natūralia galinga svo kūdikio - vaiko meile, kuri nelengvą motinos dalią daro patrauklia ir nesunkiai panešama. O jei moteris šią pareigą pasiima su giliu tikėjimu, kad vaikas šeimoje, kaip ir ji pati, yra tik svetys, ir vieną dieną jis grįš į rankas To, iš kurių jis yra išėjęs, motinystė tuomet patampa kilni ir šventa, per kurią motina jaučiasi paties Dievo talkininke žemėje.

Niekas kitas žemėje nėra tarp savęs taip glaudžiai susijęs, kaip motina ir vaikas. Normaliai motinai kūdikis gimsta be galo laukiamas ir mylimas. Ji gali aukotis ligi visiško savęs užmiršimo. Jai lengvai pakeliamos ilgos nemigos naktys ir visi tie nemalonumai, kuriuos atneša rūpestis nauju žmogumi.

Pirmasis rūpestis savo kūdikiu gal daugiau tik fiziologinio pobūdžio. Motina jį valgydina, prausia, migdo, bendrai tariant, sudaro tas visas teigiamas aplinkybes, kuriose kūdikis galėtų sveikai ir netrukdomai augti. Tik kuomet kūdikis pradeda ištarti pirmuosius žodžius ir jau pradeda statyti, kad ir netvirtai koją ant žemės, prieš motiną atsiveria naujos problemos. Vaikas kas kartą vis ryškiau pareiškia savąjį "aš" ir jo reikalavimai pamažu vis didėja. Jo mažytė siela, tartum neprirašyta knyga, atsiskleidžia prieš motiną ir sako "Rašyk". Tas mažutis žmogus, dar be jokios blogos šalutinės įtakos, sudeda visą pasitikėjimą į motinos rankas. Niekas kitas tiek daug nepraleidžia laiko su vaiku, kaip jinai. Ji pirmoji moko jį maldelės, ir pasakėlę paseka, ir žaidimų

Išsimaudžius . .

"Tokiais atvejais dažniausiai ji jau nebeturi daug grožio, apie kurį galvotų".

"Mano mielas, jūs turite eiti aplankyti poną Bingley kai jis apsigyvens mūsų kaimynystėje".

"Tai daugiau, negu aš galiu pažadėti".

"Tik pagalvokite apie savo dukteris. Koks įsikūrimas čia vienai jų būtų. Sir William ir Ledi Lucas yra pasiryžę eiti vien tik dėlto; jie gi iš viso jokių naujų ateivių nevizituoja. Jūs būtinai turite eiti, kitaip gi mes negalėsime eiti, jei jūs neisite".

"Iš tikrųjų jūs esate perdaug skrupulinga. Aš drįstu manyti, ponas Bingley labai nudžiugtų jus pamatęs. Aš gi pasiųsiu jam keletą eilučių užtikrindamas jį, jog mielai sutinku, kad jis vestų bet kurią iš mergaičių, tik dėl mano mažosios Lyzos aš turėčiau pridėti gerą žodį".

"Jūs nedarysite nieko panašaus. Lyza nėra nė kiek geresnė už kitas. Iš tikrųjų ji neturi nė pusės Janės grožio, ar Lidijos meilumo; tiktai jūs visuomet jai teikiate pirmenybę".

"Nė viena jų neturi daug, kas jas ypatingai rekomenduotų", atsakė jis, "jos visos yra paikos ir ignorantiškos, kaip ir kitos mergaitės. Lyza betgi turi daugiau ir greitesnės nuovokos, negu jos seserys".

"Ponas Benetai, kaip gi jūs galite šitokiu būdu teršti savo tikrus vaikus? Atrodo, kad mane suerzinti teikia jums malonumo. Jūs turėtumėte pasigailėti mano vargšų nervų".

"Jūs klystate, mano miela. Kas link jūsų nervų aš turiu labai augštą opiniją. Per paskutinius dvidešimt metų aš klausiausi, kaip jūs minite juos su pagarba".

"O, jūs negalite suprasti, kiek aš pergyvenu!"

"Aš tikiu visgi, kad jūs ir šitą pergyvensite ir dar regėsite daug jaunų vyrų su keturiais tūkstančiais apsigyvenant šioje apylinkėje".

"Nors jų būtų ir dvidešimt, kokia iš to nauda, jeigu jūs atsisakysite padaryti jiems vizitą".

"Pasitikėkite manim, mano miela, kada jų bus dvidešimt, aš aplankysiu juos visus".

Sulietuvino S. P.

draugė, ar bent patarėja, pabūva. Rodos, taip viskas gražu ir lengva.

Deja, kelyje į vaiko lengvą auklėjimą atsistoja dvi didelės kliūtys, kurios darbą daro sunkiu, daug kantrybės ir aukos reikalaujančiu. Jos yra: sukylančioji vaiko, kaip žmogaus prigimties dalis ir blogoji pašalinė įtaka. Prie pirmosios priskirkim vaiko užsispyrimą, palinkimą į neklusnumą, pykčio, neapykantos ar pavydo jausmą ar net melą, kuris dažnai prasideda be blogos įtakos, o tik norint apginti save kokioje nors nepatogioje dvasinėje būsenoje. Šita vaiko auklėjimo vieta labai opi ir vienas kitas neapgalvotas motinos gestas gali labai daug disharmonijos įnešti į vaiko sielą. Čia motina turi būti ypatingai atsargi. Kai kurie iš šių nesusipratimų dažniau pasireiškia gausesnėse šeimose, kur per neatsargumą atsiranda vaikų išskyrimas: daugiau ir mažiau mylimi. Laiminga ta motina, kuri tokius mažus vaikų nesklandumus gali išlyginti ne savo nuotaika, greitai pašlyjančia būryje vaikų, bet kantrybe, ramumu ir meile. Ne visuomet čia padės mokslas, ar net žinojimas vaiko psichologijos. Jeigu motina nervinga ir greitai prarandanti kantrybę, staigiuose momentuose nepadės joks mokslas. Su pagarba reikia stebėti, kaip viena ar kita paprastutė bemokslė moterėlė sugeba gražiai ir tvarkingai auklėti savo vaiką ar net būrį jų. Tai yra paties Dievo prigimta dovana motinai, kurios jokis kitas mokslals negali duoti.

Kovoje už savo vaiką su pašalinėm blogom įtakom šiame krašte, motina turi sutelkti visas savo jėgas. Nežiūrint, kad vaikas dar daug laiko praleidžia motinos globoje, jis ištrūkęs iš jos jau susitinka gerąją ir blogąją gyvenimo pusę. Ji ateina iš gatvės, iš draugų. Nenaujiena, kad gatvėj pasitaiko ir blogų vaikų, kuriais dažnai tik pati diena pasirūpina. Nuo tokios draugystės vaiką reikia saugoti visokiom protingom priemonėm.

Motina yra atsakinga ir už gražią švarią savo vaiko kalbą. Vaikas turi mokėti melstis gražia lietuviška kalba pirm pradėdamas mokyklą.**Jeigu namuose vaikas negaus savo gimtajai kalbai stipraus pagrindo, veltui pastangos šeštadieninių mokyklų ar institutų.**

Šita trapi vaikystė yra pats lemtingiausias laikotarpis santykiuose tarp motinos ir vaiko. Niekad vėliau vaikas nebus taip lengvai motinai pasiekiama kaip dabar. Užtenka motinai savo vaikutį tik priglausti, praeina visos širdies nuoskaudos ir ašara nudžiūsta. Tai vaiko brangiausios dienos. Motinos pareiga jas užlaikyti tokias, kad jos nemestų vaikui šešėlių, kai jis jau grumsis su gyvenimu ir laimingos vaikystės prisiminimuos ieškos poilsio.

Su prasidėjusia mokykla kartu prasideda ir motinos didžioji tragedija. Gal iš karto tik kelioms valandoms kasdien mokykloj, vėliau ir laisvalaikiam praleisti kur nors kitur, vaikas motinai pamažu tolsta ir tolsta, kol pagaliau visiškai palieka tėvų namus. Tai universali motinos tragedija, tačiau ji savo vienatvės valandose jaus truputį ir laimės, jei ji savo pašaukimo pareigą bus atlikusi taip, kaip ją atliko "vargo mokyklos" lietuvė.

Pirmą kartą scenoje. Toronto N. P. Seserų vaikų darželio auklėtiniai. 1955 m. Kalėdos.

Dr. Med. KLOVAITĖ - ŽYMANTIENĖ

TAVO KŪDIKIS

Jei motina turi daug ryšio su vaiku ir kiekvieną dieną jį stebi, dažnai supranta, kada vaikas serga. Betkokie staigūs nukrypimai nuo įprastos laikysenos yra koks tai ženklas jo sveikatos stovio pasikeitimų.

Jei vaiko fiziologinės funkcijos rutuliojasi tvarkoj, dažnai vaikas yra sveikas kūniškai ir dvasiškai. Čia kalbu apie mažus. Bet koks skaudus pergyvenimas (atimtas žaislas) sudaro mažam vaikui daug blogio: jis susirūpina, susinervina, pradeda nebevalgyti, nebepakankamai miega, kas toliau trikdo fizinę jo sveikatą. Sunaikinimas vaiko žaislo jo akyse tuoj iššaukia jam nepatikimumą, jis net nebetikras, kad ir pats gali būti taip sunaikintas. Čia ir glūdi pradžia jo susirgimo būsenos, nors mums tai atrodytų mažmožis.

Maitinimas krūtim vaikui niekada negali būti pilnai pakeistas dirbtinu maitinimu, kad šis ir kaip moderniškai paruoštas. Maitinamas krūtim kūdikis, apart sveikiausio maisto, įgyja atsparumą ligoms ir sykiu pasitikėjimą, tikrumą ir meilę iš motinos pusės, kas bendrai jo dvasinei plėtotei ir organizmui sudaro sveiką pagrindą. Yra išimčių, žinoma, bet dėl jų geriau tartis su gydytoju.

Maži vaikai paprastai praranda savo pirmus plaukelius; praėjus 1½ metų amžiaus, plaukai vėl atauga, tik dažnai kitokia spalva. Lygiai dažnai vaikai, buvę mėlynakiai, po vienų metų amžiaus gali pakeisti akių spalvą.

Vaikas paguldytas ant pilvo nulaiko kiek savo galvutę ir kelia ją 1-2 mėn. amž., sukinėja akis ir pažįsta savo artimuosius, juokiasi patenkintas. Apie 4-tą mėn. čiumpa blizgančius daiktus, žaidžia, įdomaujasi jais. Sukinėjasi ant šonų, pilvo, apie 5 mėn., 7-ių mėn. pats sėdasi ir džiaugiasi savo pasisekimais. Apie 9-tą mėn. mėgina keltis ir stovi su atrama. Gi kvapą ir skonį atskiria nuo gimimo.

Bet niekada mažas vaikas neatskiria ir nesupranta, kas yra švarus, kas ne, kas biaurus, nes jam tai viskas vienoda. Viską čiupinėja, laižo, kiša į burną ir visaip mėgina pažinti daiktą. Draudimas to gali smarkiai sutrukdyti jo psichinę plėtotę, protinį ir fizinį vystymąsi. Bet, žinoma, kiekvienam turi būti aišku, kad žaislai turi būti labai švarūs, jei galima, išvirinti, ne metaliniai ir nedažyti, kol šie kiša juos į burną.

Jei vaikas mėto daiktus iš vienos vietos į kitą, dėlioja, tai yra jo jėgų mėginimas, jo protinio ir fizinio rutuliojimosi pasireiškimas ir todėl negali būti draudžiamas.

Sekant kūdikio fiziologinį rutuliojimąsi, betkokie nukrypimai yra sveikatos sutrikimo pasireiškimai. Medicina pataria kiekvieną vaiką bent iki vienų metų amžiaus, ne mažiau kartą į mėn., dėl sveikatos konsultuoti su gydytoju, jau nekalbant apie pastebėtą betkokį susirgimą ar fiziologinį sutrikimą. Tas reikalinga nustatyti vaikui sveiką maitinimą ir sekti jo stovį.

Kūdikis paprastai maitinamas kas 4 val. penkis kartus (o kartais ir 6-tą kartą — naktį) per dieną. Tarp maitinimo ypač šiltomis dienomis dažnai duoti atsigerti atvirinto pasaldyto 5% vynuogių cukrum vandens. Maitinti reikia 15-20 min. ne ilgiau. Maudyti kasdien, geriausia prieš vakarienę. Maudyti atvirintame šiltame vandeny apie 15-20 min., jei patenkintas.

Motinos pienas ar karvės pienas turi per mažą kiekį mineralų, kaip geležies, kuri priseina visada papildyti. Išeitų, kad vaikas turėtų sugerti kasdien apie 10 litrų pieno, kad gautų iš jo sau reikalingą kasdien geležies kiekį. Todėl jau nuo 1-2 savaičių amžiaus apart pieno jau duodama sunka ir palengva kitas priedinis maistas.

OPERACIJOS IR EMOCIJOS

Amerikos chirurgai susirūpinę dėl didelio procento operacijų, kurios padaromos bereikalingai, pvz., apendicito operacijos. Dauguma vidurių skausmų yra emocinės ar nerviškos kilmės. Dr. Alvarez atrado, kad tik 2 iš 225 pacientų, kurie skundėsi vidurių skausmais, buvo pagydyti operacija. 24% operacijų pablogino.

Daugeliu atvejų chirurgas yra laukiamas pagydyti pacijentą nuo ligos, kuri yra nerviška ar emocinė ir tuo būdu ne fizinė, bet psichinė.

Moterys kartais panaudoja operacinį stalą atgauti vyro meilei, kai šie yra "perdaug užimti", kad jas pastebėtų. Tačiau būtų kvailystė priskirti visiems skausmams emocinę kilmę. Viena moteris, kuri ėjo pas visą eilę gydytojų, kurie ją priskyrė prie klasiškų nervų pacientų, pagaliau aptiko vieną, kuris surado jos smegenyse naviką.

Moderniškose ligoninėse chirurgai artimai bendradarbiauja su psichiatrais ir konsultuoja prieš operacijas. Tačiau šia kryptimi tėra padaryta pradžia.

Eilė Amerikos gydytojų duoda sekančius patarimus:

1. Ištirk save rūpestingai: ar mano nervai, emocijos, galvojimas nėra šios ligos pagrinde. Koncentruokis ant savo santykių su šeima, draugais, bendradarbiais. Ištirk, kaip tu reaguoji į kasdieninio gyvenimo malonumus ir nemalonumus.
2. Jei esi turėjusi vieną operaciją ir skausmai neišnyko, įtark, kad priežastis yra emocinė.
3. Eik pas gydytoją ir gerai patikrink sveikatą. Šiuo atveju netaupyk pinigų.
4. Jei patariama operacija, prašyk konsultacijos, jei du daktarai nesutaria, kviesk trečią. Jei turi ginekologinę problemą, eik pas tos srities specialistą.
5. JAV piliečiams patariama operuotis tose ligoninėse, kurios priklauso American Medical Association, kur patologai daro po-operacinius tyrinėjimus. Chirurgui, kuris pakartotinai išoperuoja sveikus organus yra uždraudžiamas operacinis kambarys.
6. Nenustatinėk pati sau diognozės.
7. Kalbėk su gydytoju, lyg jis būtų tavo geriausias draugas. Jei jis nenori tavęs klausyti, surask tokį, kuris norėtų.
8. Turėk savo šeimos gydytoją.

Kaip išlaikyti figūrą

Figūros išlaikymas po keleto gimdymų ne vienai moteriai sudaro problemą, pvz., jei moters ūgis 5' ir po kiekvieno vaiko priauga 5 sv., buvusi liekna nuotaka bus apskrita moterėlė.

Gydytojai pataria po kiekvieno kūdikio tam tikrą mankštą, kurią galima pradėti dar sveikstant po kūdikio. Tačiau vien tik pratimais svorio nesukontroliuosi. Reikia sumažinti maisto kalorijas. Maitinanti motina turi sunaudoti ne mažiau 2.200 kal. kasdien, nemaitinanti gali liesėti sunaudodama apie 1,200 kal. pasirinkdama dienai iš sekančios dietos: liesą mėsą, žuvį, paukštieną /4-5 oz./, nugriebtą pieną ar maslionkas, virtą kiaušinį, 3 daržoves, 3 vaisius iš kurių vienas citrus.

Kotryno Grigaitytė - Graudušienė gimė, augo ir mokėsi Lietuvoje. 1944 m. karo audrų išblokšta iš savo tėvynės su šeima gyveno tremtyje, Vokietijoje. 1949 m. atvyko į JAV. Dabar gyvena Newark, New Jersey.
Išleisti kūriniai: "Akys pro vėduoklę", išleido Sakalo b-vė 1937 m. Kaune. "Paslaptis", išleido Venta 1950 m. Vokietijoje. "Širdis pergamente", baigiama spausdinti Ventos, Vokietijoje. Be to, ruošiamas novelių rinkinys.

KOTRYNA GRIGAITYTĖ

Žvilgsnis atgal

Kai miesto meras
Man įteikė tiarą,
Turėjau šokti aš
Tik pagal jo dūdelę
Ir niekad neišeiti iš namų,
Ir linksminti minias,
Kai mažą širdį gelia,
Žinant, jog laisvė yr kaž kur toli
Gražesnė už tiarą
Ir už puošniuosius rūmus
Miesto mero.

☆

Buvau kadais mažytė mergaičiukė
Mitau tais duonos trupiniais,
Kuriuos išmesdavo gera ranka
Pilkiems balandžiams
Miesto aikštėj.
Ar gi ne mano buvo
Balto marmuro fontanas
Aukso žuvytės ir vanduo,
Kurį nešiau rieškutėm
Prie suskirdusių kaitroj lūpelių?
Ir niekas nedraudė
Paglostyt šunį bėgantį pro šalį,
Ir niekas nedraudė jam
Nulaižyt kraują
Nuo pramuštų manųjų kelių.
Akacijos kvapių žiedų
Priberdavo į plaukus,
O po kaštanais slėpdavaus
Nuo žvarbaus vėjo ir lietaus
Ir nuo kaitros,
Kai saulė, dvylikos sulaukus,
Išpildavo tirpintą auksą
Ant liaunų pečių.

☆

Vadindavo mane Našlaite ir Bename
Ir nežinau kuris gi
Buvo tikras tų vardų —
Kai klausė miesto meras.
Ir nežinau kodėl
Pasigendu aš jų
Po žėrinčia tiara.
/Iš spausdinamo rinkinio "Širdis Pergamente"/.

Lotoso žiedelis

(Karolei Pažėraitei)

Išeisiu kartą aš viešnagėn
Ir niekad nesugrįšiu atgalios.
Saulėleidžio migla
Pridengs šešėlį mano,
O pėdas dulkėmis užklos...
Kai saulė vėl
Atmerkdama akis dairysis
Kai šauks rasoje miegančius daigus,
Šviesa užtvindys žemę visą
Ir išsilies į mėlynus skliautus.
Ir jei paklausite tada
Akmens prie kelio,
Ar aš ėjau per miglą šiuo keliu,
Jums atsakys:
Žydėjo kartą lotoso žiedelis
Beribėj amžių panoramoj,
Akimirką tiktai,
Vos spėjau pamatyt.

Liūdna ėjau iš tėvynės,
Sodely pravirko klevai,
Atsigręžus akims ašarotoms —
Sudieu Tėviškėlei tariau...

/Lietuvaitės skundas iš Sibiro/.

PETRONĖLĖ ORINTAITĖ

Sesuo Aurelija

Tiktai senyn žmogus imi labiau pamėgti istoriją — ir skaityti, ir gyventi, ir net pats rašyti. Taip ir man užėjo geismas žvilgterti į savo gimines, į savo šeimos žmones, daiktus ir aplinkybes, o ypač į jų savotišką derinį. Žinoma, visa tai yra daug įdomiau man pačiai, o ne kitiems, kuriems ta mano giminė iš tikrųjų — buvus nebuvus. Bet iš patyrimo žinau, kad skaitytojai paprastai perskaito 99% neįdomių dalykų, o tik 1% įdomių, tai, manau, skaitys ir šitą mano asmenišką tartum išpažintėlę.

Augome keturios seserys. Jų tarpe aš buvau išsyk nulemta kukliam vidutiniškumui, nes neturėjau laimės būti nei vyriausia nei jauniausia.

Dvi seselės apsiliko gyventi tenai, prie gimtosios sodybos, o kitos dvi — tapome lyg savotiškais tėviškės išdavikais — išdūmėme baltesnės laimės ragauti, teisingiau sakant, miesto dūmais ir dulkėm smaguriauti. Tą žemės ir kraujo išdavystę aš tebekenčiu lig šiol ant savo sąžinės. Dar anais kartais vis mėgindavau lyg išsipirkti iš tos kaltės kokiais nors šilkiniais skudurais ar pinigais — parvažiuodama iš miestų gabendavau namiškiams negudrias dovanėles. Betgi kaltė žmoguje neišperkama nei neišdildoma. Aš tai skaudžiai jaučiau visada, ir todėl anuodvi seseris ypatingai mylėjau, beveik jausdamasi prieš jas kalta, joms amžinai skolinga, tartum jos ten, panamėj pasilikusios, ir už mane atmindžioja tėvų takus ir atbudi genties namų sargyboje. Man ir šiandien atrodo, kad ir paskutinėje pabaigoje, t.y. Juozapato pakalnėje, juodvi, kaip ištikimos sentėvių pėdsakų sekėjos, stovės pačioje pirmoje eilėje.

Per savo dar neilgą (ir nepakankamai gudrų) gyvenimėlį aš basčiausi iš miesto į miestą, niekur ilgam neapsistodama, lyg tas jaunas varniukas, vos išskridęs iš lizdo ir pamėginęs lakioti, tik neišmokęs dar nutūpti...

Sesers Aurelijos ne tik būdas buvo kitoks, bet ir gyvenimas visai priešingai susiklostė. Kai ji aštuonioliktaisiais metais, tiesiog nuo karvių melžimo ir prielaidinių penėjimo atėjusi, įsėdo į ministerijos biurokratinę kėdę Donelaičio gatvėje, tai ten ir ištūnojo pavyzdingu pastovumu — ligi nelaimingos visų gerovių pabaigos, t.y. kai "nenugalimoji" raudonų skudurlių armija įsisiurbė į Nemuno krantą.

Mudvi buvova ne tik būdu, bet ir išvaizda nėkiek nepanašios. Gal todėl tai gerai sugyvenova.

Beveik dvidešimtmečio darbas prie buhalterijos stalo Aureliją padarė tvarkingą ir griežtai aiškią — kaip ir jos užpildomų bylų skaičiai ir numeriai. Visada jai truputį pavydėjau to nuosaikumo, kurio man, deja, labai trūko. Vis galvojau kada nors ateity ir aš pasidaryti tokia solidžiai pastovi. Žinoma, tai buvo tik kvaila svajonė, kuri niekad neįsikūnijo.

Aurelija mėgo miestą ir jame jautėsi kaip namie. Tartum jos ankstyboji jaunystė prie šieno grėbimo, dobilų krovimo, rugių griebimo ir dainavimo talkose — buvo išbraukta iš atminties. Ir ji niekad nesikankindavo tuo dvilypumu, kaip kad aš, kai viena širdies pusė Laisvės alėja švitruoja, o kita — plaukia į tėviškės alksnynus drėgnu kaimo žalumu pakvėpuoti. Betgi aš labai stebėjausi, kad miestietiški prietarai nuo jos irgi atšokdavo, lyg nuo kietų šarvų.

Užeinu sykį pas ją Ožeškienės gatvėj. Buvo taip apie pusę birželio — tuoj po jos vardadienio, nuo kurio ji dažniausiai pasislėpdavo kur užmiesty ar netikėtoj išvykoj, kad nereiktų būti saldžiai nuobodžios rolės vaidintoja ir tuščiai nuvargti.

Žiūriu: ant staliuko naujutėlė japoniška vaza, graži ir, gal būt, gerokai brangi. Aš nusišypsojau išreikšdama užuojautą:

— Tai vis dėlto neišvengei...

— Tai, deja... — trumpai patvirtino ji, mažakalbė, tiesiog nesugebanti plepėti.

— Kas...? — prie jos ir aš suvaldydavau besaikį šnekumą (sesuo Aurelija buvo man vienintelis šaltinis, iš kurio mokiausi stiliaus taupumo).

— Įstaiginiai... Jie negali pakęsti, kad aš netokia kaip visos — niek us tauškėti, dovanėles pirkinėti, apkalbinėti, pyktis ir vėl gerintis ir taip toliau...

Apžiūrėjusi vazą, aš norėjau ieškoti bent kokio pateisinimo:

— Toks gražus dalykas... Ir neblogo skonio... Gal...

Aurelija atsiduso, bet nesijaudino ir į ginčą nėjo — jai mano nuomonė niekada neturėjo reikšmės:

— Gražus... ir gero skonio... Tai juo liūdniau: kiek rūpesčio ir pinigo įdėta, o man — vistiek netinka...

— Kodėl?

— Kad — nereikalingas daiktas! — Ji solidžiu judesiu, be jokio nervingumo, atsivožė "Renomė" ir brūkštelėjusi degtuką patraukė dūmą. Patylėjusi valandėlę, ėmė kalbėti ramiai ir lėtai, tuo aiškiu, nepajudinamu griežtumu, kuriuo aš visada žavėjausi:

— Na, tu pažiūrėk, ar man čia, šitam beveik sieksnio platumo kambarėly — lyg degtukų dėžutėje — prasidėti su japoniškomis vazomis, lyg

Ada Karvelytė.

NEVĖŽI, MANO UPE

Nevėži, mano upe,
Tekėk širdy giliai —
Su žydinčiom purienom
Ir gluosnių šlamesiais!

Ant tavo žalio kranto
Išmokau aš dainuot,
Išmokau jaust, mylėti
Ir su žiedais svajot . . .

Šiandien esu paklydus
Jau svetimuos krantuos . . .
Nevėži, mano upe,
O kaip tavęs ilgiuos!

Kolumbija.

---

kokia sena grafienė būčiau! Tokiai vazai reikia stiklinės indaujos, reikia pliušais ištaisyto saliono ar bent mahagono medžio valgomojo . . . Į vazą reikia užsieninių persikų arba vynuogių . . . O pas mane tas pustrečio sprindžio staliukas reikalingas ir šiam ir tam — ir laišką rašyti, ir knygą pasidėti, ir vakarienės užkandį pasiskleisti . . . Tai ta brangi, prie mano daiktų ir baldų visai netinkama vaza tik painiosis ir pykins, na, kol netyčia stuktelta pagaliau nudardės į aslą ir suduš.

— Gali kam atiduoti ar parduoti . . . — pasiūliau beviltiškai.

Ji vėl smarkiai truktelėjo dūmą ir nežymiai šyptelėjo:

— Taigi, ir blogai, kad pagal kažkokį supelijusį prietarą — dovanoto daikto nevalia niekam kitam atiduoti nei šiaip kur nudėti, o turi būtinai laikyti prie savęs lyg kokį pabaudos ženklą . . . Kentėk ir dar dėkok, linksmą veidą rodyk!

Neilgai aš tą japonišką vazą pas ją mažiau — tur būt, dzvanktelėjo žemėn, ir taip buvo baigtas nesmagus reikalas. Žinoma, Aurelijai širdis tuo būdu palengvėjo — pagaliau vienu nereikalingu baldu mažiau!

Galiu pasigirti, kad šitos vienos dorybės ir aš iš jos esu pramokusi: stengtis gyventi su kuo mažiausia daiktų! Iš tikro jinai, keliolika metų tarnaujanti Donelaičio gatvės ministerijoje ir pelnanti nevisai menką algą — savo mantą galėjo sutalpinti maždaug į vieną gerą lagaminą! Dar — vienas staliukas, kėdė ir guolis. Ir nieko daugiau, jokio bereikalingo balasto . . .

O betgi ji mėgo puoštis ir niekados nevilkėjo prastai: drabužiai, net chalatas ar apatiniai skalbiniai — tik geriausios, brangiausios medžiagos, tik rinktinės rūšies ir spalvos. O jau įsigijusi ką, rimtai prisiderinusi ir brangiai sumokėjusi, dėvėjo ilgai, mylėdama ir tausodama. Ji pirkdavosi viską didelėm kainom ir rūpestingai, bet — ilgam laikui, kad nereikėtų kaip kokiai pliuškei nuolat zuiti po skudurų krautuvėles ir be perstojo galvą sukti vis naujais pirkiniais.

Aurelija visiškai nevilkėjo jokių margumynų, kaip gėlėtų ir dryžuotų suknelių. Iš viso ji nemėgo turėti daug skuduro namuose. Jai pakako vienos klasiškos eilutės su keletu lygiaspalvių bliuzelių. Ir visada ji atrodė puošni, šventadieniška, rimtai skoninga.

Ši jos ypatybė buvo man didžiai nuostolinga. Kai studentaudama aš gyvenau jos įnamiu ir visą laiką jaučiau pinigo trūkumą, lyg amžinai kišenė prakiurusi būtų, tai — jos garderobu niekad negalėjau pasinaudoti, nes iš prigimties esu kvailai linkusi į margus aprėdalus, šviesiai spalvotus drabužius, o jau juodos — jos mėgiamiausios! — spalvos neapkenčiu lig šiol mirtinai!

Šia tema mudviem niekad nė ginčytis neteko, nes kaip ir daugelyje kitų sričių — žinojova, kad mudviejų skoniuose nėra nė vieno bendro taško, iš kurio galėtų prasidėti diskusijos.

Išgyvenusi ketvertą metų drauge ir pripažindama jos augštą skonį, vilkėjimo eleganciją, aš vistiek pasilikau prie savo margaspalvių čigoniškų skudurų.

Bendradarbės, kaimynės ir pažįstamulės Aurelią mėgo, kartais net garbino. Gal todėl, kad ji buvo tyli, mažakalbė ir nieku nesijaudindavo. Tad toms patauškoms ji niekados nekliudė liežuviais plakti ir pagyrautis, smailią iškalbą ar net "inteligenciją" rodyti. Aurelijos būdo šaltumas tokiais atvejais rodėsi tiesiog pavydo vertas. Ji visai nesipiktindama išklausydavo jų kvailiausias melagystes apie įsivaizduotą grožį ir nebūtus pasisekimus, apie įsimylėjusius viršininkus ir mirtinai sekiojančius kavalierius ir net šalin paspirtus gerbėjus. Jos akivaizdoje tos draugės galėjo atvirai išlieti karščiausius piktumus ir pagiežas prieš kokią nenugalimą varžovę, prieš niekaip ant meškerės nepamaunamą vyruką ar nežmoniškai griežtą viršininką — Aurelija priimdavo viską vienodai ir, svarbiausia, į jokią istoriją — džiaugsmo ar pykčio, liūdesio ar keršto — pati nesiveldavo. Net paklausta patarti maža ką teatsakydavo:

— Tavo dalykas . . . Aš kitaip būčiau pasielgusi . . . — arba:

— Iš to nieko nebus. Bet jei tau patinka — eik. Nepaisyk nieko . . .

Dar turiu paminėti vieną keistą Aurelijos būdo savybę, kurios aš, deja, nemokėjau išnaudoti (palikdavau jos draugėms).

Pakakdavo kam nors pagirti kokį Aurelijos daiktą (nors ji jų labai maža turėjo — vos būtiniausius reikmenis), ji tuoj tą dalykėlį pagyrikei atdovanodavo! Tučtuojau, nė nepagalvojusi, pratardavo:

— O, jeigu tik patinka — imk ir džiaukis! Aš mielu noru tau jį atiduodu.

Taip ji greit išdalindavo savo brangesnius pirkinius (pigių daiktų pas ją iš viso nebuvo) — pirštines, seges, dirželius, skareles, pelenines, veidrodėlius . . . Per ilgesnį laiką jos draugės ir pažįstamos visus jos reikmenėlius išsinešiodavo, o ji — džiaugdavosi, kad daiktai pas ją niekad neturi laiko pasenti nei įkyrėti. Taip ji išlaikydavo auksinį gyvenimo principą: turėti ko mažiausia daiktų!

Mergaičių kertelė

MERGAITĖS! Šis puslapis yra jūsų. Užpildykite jį savo kūryba, savo fotografijomis. Jūs nesugebate? Jūs nemokate? Jūsų sintaksė šlubuoja? Mes visos pradėjome nemokėdamos. Rašykite plunksna, pieštuku, mašinėle, bet rašykite.

Jūs esate sunkiausiai sugaudomos iš visų. Vyresniam žmogui, o dargi ne motorizuotam, aplankyti visus jūsų suėjimus, ekskursijas, suvažiavimus, jambores ir kitas panašias vietas, kuriose jūs susiburiate darbuotis bei pramogauti, yra tiesiog neįmanomas uždavinys.

Šiam žurnalui, tačiau, yra labai svarbu pasekti tuos nesuskaitomus įdomius dalykus, kurie paprastai vyksta jaunų mergaičių vaidentuvėse ir jais praturtinti "Moters" puslapius. Tam tikslui žurnale ir yra "Mergaičių Kampelis".

Jūs privalote rašyti tada, kada pas jus ateina tokia, duris laužianti gera mintis, kuri būtinai reikalauja pasakoma kitiems. Tas vadinasi įkvėpimu. Įkvėpimai lanko kiekvieną žmogų, tačiau ne visi juos pastebi ir, retas tiktai, deda pastangų juos apipavidalinti ir perduoti kitiems. Jei kiekvienas žmogus savo geruosius įkvėpimus paverstų realybe — žemėje būtų Rojus.

ŽOŽIAI IR VEIKSMAI

"Aš esu tiesioginė ir sakau viską, kas man ateina į galvą . . ." O sancta simplicitas! Nuo to laiko, kai mes sakydavome viską, kas tiktai ateidavo į mūsų mažas galvutes, pagal gerus kaimiškus papročius, mes turėjome pereiti bent tris ganymo etapus. Ganymo darbas slepia savyje kažkokią pagrindinę išminties mįslę ir nuo amžių buvo laikomas pagarboje. Nes Gamtos knygoje yra surašyta atsakymai į daugelį klausimų.

Nediskriminuojančiai ir be jokios atvangos gageno žąselės, tačiau avytės tylėjo. Santūriai savo garsais reiškėsi ir kiti gyvulėliai, idant bereikalingu tauškėjimu nesuardytų nepalyginamų gamtos garsų harmonijos.

*

Mandagumas nesibaigia fiziniais veiksmais. Gražu, kai autobuse sveikas užleidžia vietą ligotam, tačiau kur kas gražiau, kai jis neužgauna savo artimo jokiu žodžiu. Yra daug kas, ką kartais noretume sakyti, tačiau kas yra uždrausta sakyti. "Kas pasakys ant savo artimo" . . .

Kodėl negalima sakyti dalyko, jei jis atrodo aiški tiesa? Žodis gali užgauti labiau negu veiksmas. Jeigu žmogus nėra kaltas dėl savo fizinės deformacijos, jis gali būti nekaltas ir dėl savo protinių trūkumų. Kaip žinome iš lietuviškų pasakų Apvaizda ypatingu būdu rūpinasi ir globoja kvailutį .

MOKYKLA AITVARŲ KAIME

Daug metų prieš jūsų gimimą, pasibaigus I Pasauliniam Karui, Aitvarų kaime, vieno ūkininko grįčioje, atvirai įsikūrė pirmoji lietuviška mokykla.

Negrįsta buvo toji grįčia, bet gera plūktinė asla, švariai iššluota ir smėliu išbarstyta, pakankamai erdvi ir šviesi buvo porai tuzinų kaimo pramuštgalvių, kurių ne retas buvo jau išėjęs iš mokyklos metų.

Karui aplinkui siautėjant nebuvo kas rūpinasi mokyklomis. Aitvarų kaimą pamainomis teriodavo tai rusų tai vėl vokiečių armijos. Ne vienas jo gyventojų turėjo palikti namus ir nešdamas gyvybę slėptis krašto gilumoje. Sugrįžę gi rado pūstynes.

Aitvarų kaimas didžiavosi savo mokykla, nors šiai ir reikėjo prisiglausti ūkininko sodyboje.

Mokykla stovėjo ant kalnelio, kur žemė buvo smėlėta ir takeliai geltonavo per laukus, jaukiai kviesdami mažas kojas mokyklos link. Prie mokyklos esantis sodas buvo neaptvertas ir parankiai apleistas — niekas juo ypatingai nesirūpino ir niekas iš jo negainiojo mokyklos lankytojų.

Priešais mokyklą, kitoje kiemo pusėje, buvo kluonas su priestatu javams džiovinti, kurio griobai tarnavo fizinės mankštos priemonėmis mokyklos akrobatams.

Iš tikrųjų, kai pagalvoji, ką galėtumei rasti geresnio už mokyklą Aitvarų kaime? Čia ir sodas apaugęs krūmais bei žolėmis, čia pieva, kurioje galėjai vasarą lakstyti basomis kojomis ir prūdas pasičiužinėti žiemos metu, čia pat ir upė pasimaudyti ir pameškerioti /šitą praktikuodavo mokytojas ilgosios pertraukos metu, kuri kartais iki poros valandų užsitęsdavo/.

Ar galėtų moderniškos mokyklos prilygti Aitvarų kaimo mokyklai, kuri viliote viliojo savin tarytumei magiškomis galiomis apdovanota. Ir užtekdavo pasakyti "neisi į mokyklą!", kad neklaužada nurimtų, kaip avinėlis.

*

"Kad jauni plačiau žiūrėtų,
Kad seni daugiau galėtų —
Būtų ir giemė kita,
O dabar juk žmogų retą
Rasi, kurs pernykšti metą
Neapkaltintų kada".

Maironis.

*

Likametė logika

Pirmos klasės Gediminui trečiadienį į akį krito Birutė. Parėjęs namo jis ima telefoną — skambinti jai ir kviesti ši vakarą į kiną.

— Tu negali mergaitės kviesti į kiną tą patį vakarą! Draudžia antros klasės Genutė. — Tai būtų užgavimas. Jei nori, kad Birutė eitų su tavim, turi ją pakviesti mažiausia savaitę prieš.

— Savaitę prieš !

— Na, vėlų vėliausiai turėjai ją pakviesti pirmadienį, — kiek sušvelnina sesuo.

— Pirmadienį! Kaip aš galėjau ją pakviesti pirmadienį, jeigu tik trečiadienį ji man patiko? . . .

Tautinis raštas rankdarbiams

E. Radzevičiūtė, Čikaga

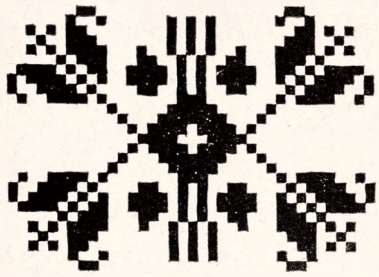

Tautinių raštų pavyzdžiai rankdarbiams. E. Radzevičiūtė, Čikaga

DANUTĖ LIPČIŪTĖ

KAIP GERA, VIEŠPATIE . . .

Kaip gera, Viešpatie, kad Tu nemėgsti žodžių,
Kad apgauli šypsena pro ašaras nereikalinga,
Į Tave tad einu, kai žemės miglos kelin gožias,
Su nebylia burna, širdim skausmu gi iškalbinga.

Taip gera vienumoj sklaidyti rūpesčius po kojų
Ir nebijot, kad žodžių tavo nesupras, —
Dulke nušliaužt galvos Tavos erškėčiu kruvinuoju,
Atodūsiais paliest lašus, kur plovė Tau žaizdas.

ŠV. TĖVAS "LIKAMETĖMS"

Šv. Tėvas kalbėjo šv. Petro Bazilikoje dešimčiai tūkstančių mergaičių. "Atrodo, kad Dievas yra paruošęs kažką ypatingo visai žmonijai", sakė jis. "Panaudojimas taikai moderniausių išradimų turi atnešti žmonijai revoliuciją, apie kurią niekas keletą metų atgal nebuvo net sapnavęs". Neįprasta, pripažino Vatikano šaltiniai, kad Šv. Tėvas kalbėtų mergaičių audijencijoje apie atominius išradimus.

Kreipdamasis į jas jis diskutavo visą eilę jų individualių ir organizacinių klausimų. Primindamas joms šv. Marijos Goretti pavyzdį, jis klausė mergaičių ar jos yra pasirengę būti lygiai herojiškos ir tūkstančiai balsų šaukė: "Taip!" Jis atkreipė dėmesį į fizinio grožio garbinimą ir jo kalbą, atrodė, pasmerkia grožio konkursus: "Nereikia jums prarasti savo natūralaus žavumo, savo temperamento, ar sveiko jūsų amžiuje gyvumo; tačiau tuo tarpu, kai suklaidinta viešoji opinija išstato prožektorių šviesoje tas, kurios naudoja Dievo duotąsias joms dovanas Jį įžeisti ir vesti sielas į pražūtį . . . jūs turite būti įsitikinusios, kad joks grožis ar gracingumas, joki turtai ir jokia galybė negali jokia prasme prilygti tam neišmatuojamam didingumui, kuris skirtas tiems, kurie turi dalį su Dievu".

Mergaičių kertelei, manau, labai tiktų visų keturių Lietuvos sričių tautinių rūbų bliuskelės su raštais. Mergaitės turi tiek daug progų parodyti savo tautinius rūbus visur, kadangi gražūs rūbai gana brangūs ir ne visoms gal pajėgiama kurios norėtų juos turėti, būtų labai gera, gal, kad p. Tamošaitienė patiektų joms tikrus su teisingu pasiuvimu pagal kiekvieną Lietuvos sritį ir su to krašto raštų pavyzdžiais, mergaitės galėtų pačios išsisiuvinėti.

E. Radzevičiūtė.

EKONOMIŠKIAU

Aš paaiškinau savo dukrytei, kad maldos yra kaip telegramos, kurias mes siunčiame Dievui.

— Tai ar dėlto mes jas siunčiame naktį, kad pigiau kainuotų?

IŠ INDĖNŲ LEGENDŲ

Taip pat ten buvo Ponas Kiškis, kuris juokėsi iš Gamtos meilės stipriesiems, nes jis išliko gyvas didžiuliuose pavojuose, net ten, kur stumbrai išnyko.

Atrodo, kad Kiškis kadaise turėjo ilgą pasipūtusią uodegą, kaip lapės, bet vieną kartą susidraugavęs su nepažįstamuoju, kuris įkritęs į duobę. Nepažįstamasis traukęs taip stipriai įsikabinęs, kada kiškis bandęs jį išgelbėt, kad net jo uodega tapusi nutraukta; tada Kiškis apsisukęs ir mėginęs jį išgelbėti su savo užpakalinėmis kojomis.

Tai atsitinka su žmonėmis, kurie susidraugauja su nepažįstamaisiais, bet mažajam McMicmac'ui galima pasakyti, kad yra priemonių išgelbėjimui veido.

"Jis vargo daugelį dienų naujame krašte, nes jis gėdinosi grįžti atgal pas saviškius dėl savo pasikeitusios išvaizdos. Jo lūpa buvo perskelta, jo uodega nutraukta ir jo užpakalinės kojos buvo ištemptos ir kreivos. Pagaliau jis įsidrąsino ir grįžo namo. Jo seni draugai stebėjosi jo pasikeitusia išvaizda ir kai kurie iš jų buvo gana žiaurūs besijuokdami iš jo. Bet Kiškis prigavo juos visus. Kada jie klausė jį, kur jis buvęs taip ilgai, jis atsakė: "Aš buvau vadovu žmogui tolimoje šalyje, kurios jūs niekada nematėte ir apie kurią jūs niekada negirdėjote". Tada jis papasakojo jiems daugelį nežinomų pasakų apie to krašto grožį ir jo gerus žmones.

"Kaip tu praradai savo puikiąją uodegą?" jie paklausė. Ir jis atsakė:

"Krašte, kuriame aš buvau, žvėrys nenešioja uodegų. Tai yra aristokratiškas kraštas ir aš norėdamas būti, kaip jie, nukirpau savo uodegą".

"Ir kodėl tavo liemuo toks plonas?" jie paklausė.

"O!", atsakė Kiškis, "Tame krašte yra nemadoj būti storam ir aš turėjau daug vargo, kol padariau savo liemenį liekną ir grakštų".

"Kodėl tu šokinėji?", jie paklausė, "juk kadaise tu vaikščiojai taip tiesiai?"

"Tame krašte", atsakė Kiškis, "yra nekilnu vaikščioti tiesiai: tik vulgarūs ir neišlavinti tai daro. Geriausi žmonės turi savotišką vaikščiojimą ir man praėjo daug laiko, kol aš išmokau tą tikrąjį vaikščiojimo būdą, pagalba gero vaikščiojimo mokytojo".

Vertė **J. Ambraziejienė.**

Trobelė prie upės

Vieškeliu važiuodamas neprivažiuoti, turi pasukti į šunkelį ir dar gerą galą dardėti ratais, kad net dantys tarškės gruody arba purvu akys užsitaškys balandy, kol iš po kepurėtų klevų išlys Vembros trobelė.

Trobelė kaip trobelė, daug tokių yra: dešinysis galas susmegęs į žemę, vos langai beišsitenka; kairysis rodo dar šiek tiek stiprybės. Stogas žaliuoja kerpėmis apaugęs. Už keliasdešimt žingsnių pro dešinįjį trobelės galą teka didelė upė vidury sukdama verpetą, kur ne vieną Vembriuką jau norėjo įtraukti. Statoki upės krantai gražiai apaugę karklais bei gluosniais, kurių šakos pavasarį susipynę, lyg gelsvos mergų kasos, merkiasi į melsvą vandenį. Gegužei pradėjus kukuoti — vargelius rokuoti — prisiveisia pilni karklynai lakštingalų, kurios tyliais vasaros vakarais veda į "grieką" jaunuosius...

Trobelė jau sena — tėvų tėvo statyta, kelias kartas išauginusi ir į žmones išleidusi. Ir dabar keturias burnas tėvas su močia maitina...

Vembra dar nesenas, kaip pats sakosi, ale tik visokie negalavimai baisiai vargina: ir strėnas suka, rankas gelia, ir kas biauriausia — vėžys ėda skrandį.

"Jau turbūt greit nusikapnosi, tėvai, kad taip nieko nebeįgali", sako kartais Vembrienė, pritrūkusi kantrybės betupinėdama po laukus ir apie vyrą.

Visos bėdos suvirsta ant vienos galvos, nes visus tris sūnus Vembrienė užsimanė išleisti į mokslus... Naktimis nemiega, rūpinasi, iš kur centą paimti. Ir sapnuote sapnuoja: vienas kunigu, antras mokytoju, trečias daktaru besąs. Ūkininko nė vieno nenorėjo: "gana jau mudu su tėvu po purvą visą amželį braidėm, kad dar ūkė kaip reikiant būtų... o trobelninkas lygus ubagui, iš vargo negali išbristi", galvojo pati sau. Dukterį pradinę mokyklą išleidusi nutarė, kad merginai gana, tegu būna broliams už šeimininkę. O jei geras ūkininkaitis atsiras — tegu imas sau į pačias...

Mergina, nors dar ir labai jauna, ale apsukri kaip vijurkas; "ir prie tanciaus ir prie rožančiaus" — džiaugdavosi net ir tėvai. Akys šelmiškų ugnelių pilnos, mėlynos kaip upelio vanduo; storos geltonos pynės galvą sveria, o liemens liaunumas — tartum nendrė...

Vyresnysis sūnus Jeronimas iš pat mažens motinai jau rodėsi Dievui skirtas: smulkus, baltas veideleis, tartum piene išpraustas, akys visad į dangų pakeltos, o knygą kad jau paims skaityti — visus pravirkdo —balselis graudus, tik pamokslams sakyti, rankų dailumas — tik mišiolams sklaidyti.

Patį jauniausią, kurs dar pradinės mokyklos paskutinį skyrių tebelankė, abu tėvai nutarė išleisti į daktarus...

"Gal dar ir mano ligas išgydys", guosdavosi Vembra.

"Eik jau, tėvai, kol kopūstai paaugs — mėsa ir sukirmys", atsakydavo pati, irgi diena iš dienos eidama senyn ir žildama nuo rūpesčių.

Daug bėdų, daug darbų laukia: štai kelią reikia šiek tiek pataisyti, išmuštas, duobėtas; trobelę paremti, aslą naujai išgrįsti ir daugybė kitokių. Bet negali visko apspėti, ir pinigo trūksta, ir tėvo sveikata eina prie galo.

Ir pagaliau vieną rytą saulei tekant užgeso senis Vembra. Liko motina su sūnumis ir dukteria našlauti.

Vasarą, kada visus vaikus prie savęs turėjo, pasišovė išpilti kelią ir trobą išgrįsti, nes gėdinosi jau ir pati: sūnus išgali leisti į mokslą, o aplink namus neapsižiūri, meška galvą gali nutrūkti...

Rudenėjant sesuo vėl veža brolius į mokslą, o motina pasilikusi verpia linus, audžia drobes, nujaučia šį rudenį piršlius į namus. Ir tikrai: pasibaigus visiems darbams, pradeda dažniau lankytis apylinkių jaunikiai pas Marelę. Ši pamačiusi parausta, kaip aguona ir sprunka į kamarą, kol motina net piktuoju vėl įvaro vidun...

Važiuoja ir eina piršliai visokiausi, nes Marelė patinka visiems; bet kol kas nė vienam dar neišdrįso meiliau pažvelegti į akis, tad pasilieka vienos dvi žiemoti.

Nukrenta lapai, užšąla upė, gruodas pridengia laukus ir kelius. Marelė su motina triūsias po vidų, verpia, bilda staklės ir sklinda liūdni dainos garsai. Trobelė stovi užpustyta sniegu, nuogos medžių šakos ir tvoros braška nuo speigo, Vembrienė laukia Kalėdoms parvažiuojančių sūnų.

Kalėdų antrą dieną trobelės vidus skamba nuo juokų ir šposų. Pas Marelę vėl piršliai. Broliai juokauja ir erzina seserį; o mergina išraudusi šaudo blizgančiomis akimis į piršlius. Šį kartą nebesislepia, nebeliūdi, tik širdelė kaip višta kudakindama spurda iš laimės, kai Jurgis meiliomis akimis pasižiūri. Motina vaišina svetelius: pyrago balto ir minkšto kaip sniego vėputinis priverstos lėkštės, uzbonai garuoja stipriu alum.

Susikalbėjo, susirokavo ir vėl klegėdami išdundėjo piršliai.

Motiną didis džiaugsmas ima — Jurgis Bagočius — turtingiausias apylinkės ūkininkaitis — jos žentas. Abu tėvai išmirę, vienturtis, visas ūkis su puikiais trobėsiais ir vešliu sodu atiteko jam. Guodė Vembrienę, žadėjo ir ją pačią pasiimti sykiu gyventi ir sūnums padėti.

"Visi sutilpsim ir duonos užteks", ranką bučiuodamas ir palaiminimo prašydamas ištarė.

"O kam trobelė paliks?" suspaudžia motinai širdį ašaros. "Juk tiek metų ten pragyventa, tiek išvargta ir prakaito išlieta, darbo padėta. Nors ne kokia: ir sena, ir sukrypusi, ir kerpių stogu, bet sava, priprasta, pamilta. Ten pragyveno savo amželį a.a. Vembra, būčiau ir aš ten užbaigusi savo dieneles, kad ne tie vaikai... O juk ir plušėjau kiauras dienas, kad aniems skursti ir ubagais šunų lodyti nereikėtų"... E. R.

"DOVANA IŠ JŪROS"

Anne Morrow Lindberg

"Su nauja nuovoka, kuri yra kartu juokinga ir kokti, aš pradedu suprasti, kodėl šventosios retai buvo vedę moterys. Aš esu tikra, kad, priešingai mano pirmesniam galvojimui, tas ištikrųjų nepriklauso nuo nekaltybės ar vaikų. Tačiau tas pirmiausia priklauso nuo distrakcijų. Vaikų gimdymas, auginimas, maitinimas, auklėjimas, namų ruoša su tūkstančiais jos smulkmenų; santykiai su kitais žmonėmis, su jų milijadais reikalavimų. — Bendrai, normalūs moters gyvenimo užsiėmimai, dalykų eigoje, priešinasi kūrybiškam gyvenimui, kontempliatyviniam gyvenimui ar šventam gyvenimui. Pagrindinė problema yra, kaip išlikti visumoje viduryje šitų gyvenimo distrakcijų; kaip išlikti balansuotai.

Koks yra atsakymas? Nėra jokio lengvo atsakymo. Aš turiu tiktai davinius, kaip jūros kiautus. Plikas grožis moliuskos būsto man sako, kad pirmas atsakymas, galbūt, ir pirmutinis žingsnis yra gyvenimo suprastinimas, atsikratymas kaikurių distrakcijų. Bet kaip? Pilnas pasitraukimas į nuošalį nėra galimas. Aš negaliu atsikratyti savo pareigų. Aš negaliu nuolatos apsigyventi negyvenamoje saloje. Aš negaliu viduryje šeimos būti vienuole. Aš nenorėčiau būti.

Sprendimas yra nė visiškame atsisakyme nuo pasaulio, nė pilname jo priėmime. Aš turiu surasti kur nors balansą; rodyklės švytavimą tarp vienumos ir bendrumos. Savo rekolekcijų laike, galbūt, aš išmoksiu ko nors, ką parsineščiau į savo pasaulietišką gyvenimą. Pradžiai, mažiausia, per šias dvi savaites gyvenimo pajūryje, aš galiu praktikuoti suprastinimą išorinio gyvenimo. Sulietuvino S. P.

Lygios algos moterims

Kanados federaliniame seime, moterų atstovių dėka, svarstoma pravesti įstatymą, kuris suteiktų moterims vienodą atlyginimą sy vyrais, jei jos atlieka tą patį darbą. Žemiau paduodame žurnalisto J. Robinsono samprotavimus čia tema.

"Ką darys žmonos, kada jos pamatys, jog netekėję moterys parneša namo vienodą su jų vyrais algą... Jos gali pareikalauti atatinkamos algos už tą darbą, kurį jos atlieka, kad namų židinys nesugriūtų. **Jeigu vyrai turėtų mokėti žmonoms, tiek, kiek vertas jų darbas namie, nėra šiame krašte vyro, kuris būtų finansiniai pajėgus vesti...** Kas gali atsitikti? Žmonos gali eiti "ant streiko", kad gautų iš vyro bent pusę jo algos.

Iš tikrųjų ši nemaloni aplinkybė man neaktuali. Mano žmona gauna 90% mano algos, o aš 10%. Mes sutarėm šią sistemą jau pirmą mūsų vedybinio gyvenimo mėnesį, kai paaiškėjo, jog man tvarkant pinigus, mūsų finansinis laivas prakiuro ir reikėjo griebtis gelbėjimosi valčių.

Aš nieko prieš, vesti derybas su žmona — vyrai tą daro visą laiką, bet kas tuomet, jei derybos nutrūksta ir nepavykus pasiekti kompromiso prieinama prie streiko?

Įsivaizduokite, kad atėjęs rytą pusryčių, jūs randate žmoną streikuojant ir turite pasigaminti pusryčius, suplauti indus, nupraustі vaikus, išvalyti namus, sudeginti valgį, rokuotis su pienininku, skalbykla ir tt., ir tt., ir tt. Vienintelė išeitis iš tokios padėties — pasirašyti $50 savaitei sutartį su baigiamu paragrafu pramatančiu dvigubą atlyginimą už viršvalandžius ir sekmadienius bei skundų komisiją susidedančią iš jūsų uošvės.

Elgtis griežtai? Panaudoti truputį. fizinės jėgos streikui užbaigti? Taip. O kitą rytą jūs pamatysite prieš namus 25 kaimynes piketuojančias su užrašais: "Neteisinga organizuotoms moterims", "Šykštus vyras", "Nešvarus darbdavys".

Kas atsitiktų, jei Kanados parlamentarių pažiūra būtų privesta prie logiškos išvados?

Tai reikštų, vyrai, kad žmogelis, kuris sėdi prie gretimo stalo ir dirba tą patį darbą, kaip ir jūs, gautų daug daugiau pinigo vien dėl to, kad jis turi keturis vaikus, o jūs turite tik tris.

Ar jūs įsivaizduojate save įeinantį į boso kabinetą pranešti, kad jūsų žmona yra palaimintame algos pakėlimo stovyje? Aš pažįstu vyrus šiame mieste, kurie būtų atleisti iš tarnybos tą patį vakarą, nes jų darbdaviai neišsigalėtų jiems mokėti.

Lai aš būnu sudegintas, jeigu trokštu, kad viena iš kvalifikacijų tarnybai gauti yra faktas, kad mano lopšys tuščias"...

("H. S.")

ĮSIDĖMĖTINA VYRAMS

Mr. John Thomas, kuris Kanados "Home Journal" veda vedybų klinikos skyrių duoda patarimų europiečiams vyrams. Pirmiausia jis kreipia europiečio vyro dėmesį į tai, kad demokratija prasideda namie. Namie prasideda ir visi geri darbai.

Jis cituoja pavyzdį. Vyras grįžęs namon randa sergančią žmoną, pasigamina sau vienam vakarienę ir palieka žmonai suplaut indus sakydamas, kad, jeigu ji persilpna pagaminti jam valgį — ji persilpna ir valgyti.

Jis pataria vyrams nemėginti namuose įvesti autoritatyvinio režimo, nes anksčiau ar vėliau jis subyrės. Jeigu tėvas "griežtai" elgsis su savo vaikais, šie paaugę ieškos ir atras progų išsivaduoti iš despotiškų namų atmosferos. Jis mano, kad vyras, kuris kartą per mėnesį nesuplauna indų, kad žmona galėtų išeiti į "Moterų Instituto" ar tėvų susirinkimą, daro savo žmonai skriaudą. Jis pataria vyrams atidaryti akis daugeliui institucijų, sukurtų moterų šiame krašte ir ne tiktai, kad ne "rūgauti" dėl žmonos išėjimų, bet parodyti truputį entuziazmo.

Vyras, kuris su nostalgija priminės savo žmonai, kad jo mama virdavo tokią ar kitokią sriubą, kuri užimdavo jai ištisą dieną, šiame krašte susilauks iš moters ne užuojautos, bet žiovulio.

Nėra lengva pereiti nuo vieno krašto gyvenimo būdo prie kito, tačiau, kad šeima būtų laiminga, šeimos galva privalo laikyti savo akis atviras tiem dalykam, kurie naujame krašte yra geri.

Moterys ir vyrai dabar eina į tas pačias mokyklas, dirba tose pačiose dirbtuvėse greta vyrų, atlikinėja vienodą su jais darbą įstaigose, "aš esu pavargęs" dainelė jom nedaro įspūdžio, kaip nedaro įspūdžio vien išorinės mandagumo "manieros". Jis pataria europiečiui vyrui savo paties labui pastudijuoti kai kurias šio kontinento tradicijas ir surasti išmintingą kompromisą ilgai nelaukiant.

— —

"Grožis, kurį aš randu senatvėje — aš niekuomet nebuvau laimingesnis, negu dabar esu — yra tame, kad išmoksti gyventi esamoj akimirkoj, ir todėl — gyventi amžinybėje; tai reiškia atrasti amžiną jaunystę, nes niekas negali būti šviežesnio už kiekvieną dieną, kuri brėkšta ir keičiasi".

Jurgis Santyana, filosofas, sulaukęs 88 metų.

— —

Lietuvės plačiame pasaulyje

Lietuvės Kolumbijoje

Lietuvės moterys šiandieną yra paskli-dusios po visus pasaulio kraštus, todėl nenuostabu, kad atrasime jų ir Kolumbijos žemeje. Kaipgi jaučiasi lietuvė moteris šiame tolimame krašte? — Lengva atsakyti, o ir atspėti nesunku. Ji jaučiasi čia tartum paukštė toli paklydusi nuo savojo lizdo, arba, kaip drebulės šakelė įsmeigta naujon dirvon augti . . . Lietuvei moteriai šis kraštas savo dvasia ir papročiais yra labai tolimas ir jos širdis čia niekados nurimti negalėtų. Aišku, sunku tikėti, kad mes šiandieną galėtume surasti bent vieną lietuvę moterį, kuri svetimuosiuose jaustųsi kaip gimtuos namuos ir jai netrūktų tėviškės oro ir žaliųjų rūtų kvapo . . . Tuo labiau čia šitoje šalyje, kur dažnai skaisčiai mėlynos lietuvės akys neatlaiko tropikų saulės šviesos ir kur augštos palmės neteikia jai pavėsio. — Taigi, šiame krašte ji jaučiasi palikusi našlaitė, nes nebeturi nieko, kas jai gimtąjį kiemą primintų.

Kaip kiekviena lietuvė moteris, taip ir čia atsiradusi lietuvė, nesugniužta bevil-tiškai po savąja našta. Išraudojusi skausmą ir tėviškės ilgesį apraminusi, moka dar pati nusišypsoti ir neretai kitus paguosti.

Nedidelis būrelis moterų randasi šioje sauletoje žemėje, gi ir šios yra išsisklai-džiusios atskiruose šio krašto miestuose, kaip Bogotoj, Medelline ir Cali. Visoms krūvon susibėgti netenka, nes nuotoliai dideli. Kraštui esant labai kalnuotam, keliaujama lėktuvais, kas nepigiai atsi-eina, taip, kad norai būtų ir kažkaip di-deli, panašios kelionės daugeliui nėra įmanomos.

Šio krašto sostinėj, Bagotoj, randasi didesnė lietuvių moterų grupė. Jos tarp savęs yra gražiai susiklausiusios, drau-giškos, nuoširdžios, turi sveiką tautinį susipratimą, taipgi ir daugiau kuomi pa-sigirti gali. Jų rūpesčiu jau seniai veikia šeštadieninė lietuviška mokykla, yra su-sikūręs nemažas choras jų pačių vado-vaujamas, lietuviškos pamaldos, kas ir yra pačios pagrindinės priemonės išlai-kyti lietuvybei svetimame krašte. Taigi ten lietuvė moteris savo pareigą žino ir jos dienos yra nenuobodžios ir prasmin-gos. Be to, ten visų rūpesčiu veikia Lie-tuvių Namai, kur vakarais jaunimas susibėga savo dainų padainuoti, žinių iš-girsti, drauge pasibūti ir pažaisti.

Medellinas yra antrasis po Bogotos lie-tuvių moterų skaičiumi. Tačiau čia, ki-ta gaida. Nors saulė čia daug karštesnė, nei Bogotoje, bet lietuvės moterys čia sa-vuosiuose reikaluose yra visiškai "užšą-lusios". Graudu, bet reikia pastebėti, kad Medellino lietuvės, neturi jokios tarpu-savio jungties, tarsi ne tos pačios tautos dukros būtų, ar ne to pačio vargo bandy-tos. Todėl čia dar iki šiol nėra nei lietu-viškos mokyklos, nei choro, nei rimtos vi-sų moterų draugijos. Savrbiausia, kad visa tai galėtų lengvai susitverti, jėgų tam netrūksta ir šiame tropiniame mies-te lietuvių moterų būrys galėtų būti gra-žus pavyzdys ne tik savųjų, bet ir sve-timųjų tarpe. Tačiau, deja, taip nėra. Kame glūdi tų nenormalumų priežastis Medellino lietuvių moterų tarpe yra aiš-ku, tačiau šiuo kartu tegu lieka nepaaiš-kinta. Reikia tikėti, kad artimiausiu lai-ku medeliniškės lietuvės susipras ir, pa-galiau, supratusios viena antrą, kaip tik-ros seserys susiartins į vieną būrį ir tvir-tai rankomis susitvėrusios, eis tikros lie-tuvybės ir draugiškumo keliu. Tada tik jos pačios turės gilios moralinės paguo-dos ir atneš naudos savo brangiajai ša-liai.

Cali mieste randasi kelios lietuvės, kurios tarp savęs yra gražiai susiklau-siusios.

Apskritai, Kolumbijos lietuvės moterys savo dienas daugiausia praleidžia šeimo-je ir jos rūpesčiuose. Yra taip pat mote-rų, kurios dirba savo specialybėje, kaip dantų gydytojos. Kolumbijoje yra kelios lietuvės dantų gydytojos ir visos jos čia laisvai dirba savo kabinetuose. Atrasi-me čia moterų, kurios vadovauja nuosa-viems bizniams; čia esą keli restoranai, lietuvės moters rūpesčiu yra įgiję gerą vardą ir svečių gausiai lankomi. Taip pat surasime čia keletą nuosavų madų ir grožio salionų. Reikia pabrėžti, kad vi-sos jos yra puikiai užsirekomendavusios ir kolumbiečių mėgiamos ir gerbiamos.

Šis kraštas yra didžiai katalikiškas, taipgi lietuvė moteris yra žinoma čia ne tik kaip gera darbininkė, bet taip pat kaip gera ir nuoširdi katalikė. Reikia pastebėti, kad visos moterys šiame kraš-te yra menkai atlyginamos, nežiūrint ko-kį darbą jos bedirbtų. Taigi ir lietuvėms moterims, kurioms tenka dirbti vietinėse įstaigose, ar įmonėse, verstis yra sunku, nes iš savo uždarbio sunkiai pragyvena.

Imant doleriais, lietuvė moteris čia negali daugiau uždirbti, kaip 50 dolerių į mėnesį. Nors čia dirbančiai lietuvei laiko gal kiek ir daugiau atlieka, ir dar-bas nėra jau taip įtemptas ir nuobodus, kaip JAV, tačiau jos materialinio stovio visiškai nėra galima palyginti su JAV dirbančia lietuve moterimi. Ypač vien-gungems ir našlėms čia sunku manytis.

Kaip veikia ileluvę šio krašto klima-tas? Negalima pasakyti, kad klimatas būtų čia blogas, ar nepakeliamas lietu-vėms tose vietose, kur jos yra apsigy-venusios. Klimatas nėra toks baisus, kaip daugelis gal įsivaizduoja. Perkaršta nėra. Pavyzdžiui, Medelline visada lietuviškas birželio mėnuo, oras sausas. Bogotoje— gerokai vėsiau, yra drėgmės. Cali mies-te daug kraščiau, nei Medelline. Lie-taus perijodų metu oras visur gerokai atvėsta, taip, kad ne pro šalį būna vilno-

Šv. Kryžiaus bažnyčia. J. Dobkevičiūtė-Paukštienė

PAVASARIO ŠAUKLIAI

Su pirmom žibuoklėm ant moteriškų parėdų, toli prieš pirmutinei kregždei pasirodant, pajuntame pavasarį artėjant. Pavasarį, kuris niekuomet neapvildamas mūsų, kaip metinis gamtos stebuklas, visuomet grįžta. Pirmutinis išsprogusio karklo katinėlis užlieja žemę banga saulėtų džiaugsmų, kurias gausiai ir veltui dalija, šitas duosnus Princas, visiems, kurie atviromis širdimis išeina jo pasitikti. Štai išgirstame jo šauklius ir regime jo pirmuosius vėliavnešius. Ore juntame jo muziką:

Jau žemė neša sniegą
Upės — ledą,
Ateina Kovas
Pradžiūvusiu žibuoklių takeliu;
Pakelės griovy
Karklai šnera:
"Pavasaris! Pavasaris!
Čia pat, drauguž . . ."

Nuteka grioviais nešvarūs žiemos palaikai. Brinksta mieguisti pumpurai ant pastyrusių šakų. Guviau šokinėja voverys. Antai, kaip linksmas žvirblis, susiglostęs čiuprą, straksi ant palangės! Ne jam bedarbės rūpesčys, ne jam vargas ieškant pakasto po sniegu trupinio.

Pabunda ir žmogus saulei įspindus į jo buitį. Žiemos rūpesčiai, tartum blogas sapnas, nuskęsta užmiršty. Atjaunėjęs, žvaliau pradeda jisai žvalgytis aplink. Štai, lyg pirmukart pamatęs seną pažįstamą, palčiai nusišypso ir širdingai pumpuoja ištiestą ranką. Staiga visuose veiduose atsiranda naujos šviesos ženklai ir artimo meilė suklesti savaimingai. Pavasaris — stebukladaris pavasaris!

Šypsenos vertė

Ar tu žinai šypsenos vertę? Ji nieko nekainuoja, bet daug verta.

Jinai praturtina žmogų, kuris ją gauna, nepadarydama davėjo neturtingesniu.

Ji gali trukti tiktai vieną akimirką ir pasilikti atmintyje ant visados.

Nėra tokio turtingo, kuriam jos nereikėtų, nė tokio pavargėlio, kuris negalėtų būti ja duosnus.

Ji kuria namuose laimę, skatina gerą valią; jinai yra draugystės antspaudas.

Ji palengvina apsunkintam naštą, pakelia nusiminusio nuotaiką, nuliūdusiam ji yra tartum saulės šviesa, suraminimas susirūpinusiam.

Dar daugiau — jos negalima nupirkti, išsiderėti, jos negalima pavogti; ji kitaip neegzistuoja, tiktai laisvai dalinama.

Jeigu kuris žmogus po desperatiškų pastangų ją išsiderėti, būtų pralošęs ir negalėtų daugiau šypsotis, ar tu neduotumei jam savo šypseną?

Nes kas yra labiau šypsenos reikalingas, kaip žmogus, kuris neturi jos dalinti kitiems?

nis lietuviškas dirbtukas, ar šiaip šiltesnis apsiaustas. Žinoma, kaip ten bebūtų, šio krašto klimatas vistiek lieka tropiniu ir savyje turi daug visokių "paslapčių".

Pagyvenus čia metus, kitus, jo nepajusi. Veliau, jis vienaip ar kitaip veikia lietuvišką organizmą ir gana. Dažnai lietuvės čia skundžiasi galvos skaudėjimu, svaigimu. Ypač šis klimatas veikia į nervų sistemą, taip pat inkstus ir kepenis. Dažnai lietuvė moteris pasijaučia čia pavargusi ir be energijos. Nenuostabu todėl, kad čia vietinės moterys mėgsta tinginiauti, darbo bijo. Ypač namų ruošos kratosi iš tolo! Retai sutiksi čia vietinę moterį, kuri mokėtų virti, skalbti, ar lyginti. Noriu pasakyti, kad ne tik savo prigimtimi jos yra tinginėlės, bet taip pat ir šis klimatas daro į jas didžiausios įtakos. /Jei skaitytojoms bus įdomu, kitą kartą papasakosiu šį tą apie kolumbietę moterį/.

Kas svarbiausia, kad ilgiau čia pagyvenus lietuvė moteris nustoja savo lietuviško skruostų rausvumo! Ir ne tik moterų, bet ir vaikų veideliai čia neraudonuoja, kaip obuolyčiai . . . Iš viso, šis klimatas yra pavojingas "lietuviškam moters grožiui". Atvirai pasakius, čia greičiau senstama, nei tuose kraštuose, kur jaučiami metų laikai. Pvz., čia vietinė 18 metų moteris dažnai atrodo jau 25 ar daugiau. Aišku, tropinis klimatas lietuvę moterį, šiuo požiūriu, veikia nepalyginamai lečiau nei vietinę, taip, kad ji neturi dėl ko perdaug nuogąstauti. Iš viso, lietuvė moteris yra atspari ir savo dvasia dažnai galingesnė nei fizinėmis jėgomis. Ji moka nenusiminti, moka su viskuo kovoti ir nepasiduoti. Taigi ir šiame krašte tropikų saulė ir visokios šios žemės "keistenybės" jos nenugalės! Ji ištesės visame! Tėviškės ilgesys ir troškimas sugrįžti teiks ir čia jai jėgų iki galo. Gi sugrįžusi iš čia į savo gimtuosius namus, galės ir vėl rami ilsėtis beržų ir liepų pavėsiuose ir klausytis lakštingalėlės dainos . . .

Šiuo ir baigiu žinelę apie lietuves moteris Kolumbijos padangėje.

Ada Karvelytė - D.

Medellin, Columbia.

Visuomenės dėmesiui

Vienintelė tokia įstaiga yra ne tik Amerikoje, Kanadoje, bet turbūt ir visame pasaulyje, kurioje galima gauti šiuos dalykus:

1. Visas lietuviškas knygas, žurnalus, laikraščius. Galima užsisakyti knygas ir laikraščius visomis pasaulio kalbomis.
2. Kokios tik yra išleistos lietuviškos plokštelės, pvz.: Pr. Bičkienės, V. Grigaitienės, V. Jonuškaitės, E. Kardelienės,A. Kaskas, I. Motiekaitienės, Dolskio, A. Dvariono, J. Graužinio, A. Kutkaus, Kipro Petrausko, S. Liepos, A. Šabaniausko, A. Vanagaičio ir kitų Lietuvos dainininkų.
3. Visos lietuvių kompozitorių gaidos vienam balsui, dviems balsams, chorams ir pianinui.
4. Įvairūs gintaro dirbiniai: karoliai, apyrankės, žiedai, broškutės, auskarai, rankovėms sagutės, kryžiukai ir tt.
5. Rašomosios mašinėlės, turinčios pilną lietuvišką raidyną ir keturioms svetimoms kalboms raidynus. Šios mašinėlės dar turi svarbią ypatybę: gražios išvaizdos, techniškai patvarios. Prie geresnės kokybės kainos mažesnės negu kitų firmų. Trumpai pasakius, neturi konkurencijos.
6. Lietuviški meno kūriniai, primeną Lietuvą: įvairūs rankdarbiai — takeliai, juostos, kaklaryšiai, tautiniai moteriški ir vyriški kostiumai, paduškėlėms užvalkalai, odiniai albumai, moteriški rankinukai, iš medžio kryžiai, Aušros Vartų koplytėlės, brangenybėms dėžutės ir tt.
7. Radio aparatai, kuriais girdimos Vilniaus, Romos ir kitos Europos stotys.
8. Šveicariški laikrodžiai firmų: Omega, Cyma, Tissot ir kt.
9. Foto, filmavimo aparatai: Leica, Zeiss Ikon, Exacta ir kt.
10. Skaičiavimo mašinos visokių dydžių.
11. Vedybų žiedai, auksiniai, sidabriniai, su brangakmeniais. Įgraviravimas nemokamai.
12. Įvairiausi Amerikos ir Europos firmų plunksnakočiai: Pelican, Osmia, Monblanc, Parker ir kt., su auksinėmis plnnksnomis. Garantija — iki 25 metų.
13. Dulkių siurbliai ir kitos namų apyvokos mašinos.
14. Plaukams kirpti ir skutamos mašinėlės.
15. Muzikos instrumentai, patefonai, grojimui - įkalbėjimui aparatai /tape recorder/, akordeonai, pianinai.

Ką bepirktumėte, prieš tai pasiteiraukite pas J. Karvelį,
3322 S. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. YArds 7-0677.
Patogumo dėlei šią atkarpą siųskite J. Karveliui virš nurodytu adresu.
Prašau man siųsti katalogus, kainas sekančių prekių:

.....

.....

.....

Adresu: /Pavardė, vardas/ .....

Gatvė .....

Miestas .....

Valstybė .....

Parašas .....

Apžvalga

Sveikiname motinas

Janina Ambraziejienė, "Moters" redakcijos sekretorė, — pirmas sūnus,

Sofija Ryckienė, Hamiltono LK Moterų D-jos iždin., — duktė — Vaidota, Teresė,

Kazimiera Juozapavičienė, "Moters" administratorė, — duktė.

Šie faktai, regis, sugriauna bobutės pasaką, kad laukiančios moterys turi nieko kita neveikti, tiktai apie namus. Laukimo laike moteris neišsijungia iš normalaus gyvenimo. Kaip tiktai jai naudinga turėti, šalia naminės ruošos, vieną kitą įdomų užsiėmimą, kurie jos mintis nukreiptų nuo savęs tuo sutrumpinant laukimo laiką, kuris neturi būti nuobodus.

Čikagos Mokslo ir Pramonės muzėjaus vadovybė prašo lietuvaičių padovanoti muzėjui lietuvišką tautinį rūbą. Muzėjui reiketų ypatingai gražų tautinį rūbą padovanoti /pvz. A. Tamošaitienės austą Zanavykių krašto/, nes jį dėvėtų parinkta muzėjaus tarnautoja Lietuvių tautai skirtoje dienoje, bei visų tautų rūbų paraduose. Bet kuri liet. moterų organizacija galėtų padaryti rinkliavą šiuo reikalu, kad sukėlus lėšas rūbui užpirkti. Daugeliui tas kainuotų visai mažai, o atsiminimas pasiliktų ilgam laikui.

Brocktonas, Mass., JAV. Lapkričio mėn. 20 d. Moterų Sąjungos 15 kuopa Brocktone šventės metu pašventino naują vėliavą. Kūmai A. Sužiedėlienė ir kun. V. Valkavičius kuopos ir M. Sąjungos Dvasios Vadas.

Vėliavą išsiuvinėjo Adelė Repšienė, 21 Thorne St., Worcester, Mass. Projektą padarė 15 kuopos narė Julija Tubienė. Vėliavos koto viršūnėlė — Kryžius. Obalsis: "Per tiesą ir meilę į Mariją!", kurį supa tulpės ir rūtos. Virš obalsio Marijos Šv. Širdies paveikslas. Iš kampo šviečia saulė. Kitoj pusėj kuopos vardas ir liet. trispalvė kampe.

15 kuopoj yra 34 narės, kurių 24 tremtinės. Kuopos valdyba: St. Buinauskaitė, L. Adamkavičienė, B. Bolmantienė ir K. Keblinskienė.

Šventės metu kuopą aplankė Centro pirmininkė Julia Mack ir N. Anglijos aps. pirmininkė M. Waitkus. Sveikino raštu M. Galdikienė ir kt.

15 kuopa domisi daugiausia kultūriniais klausimais, taip pat remia ir parapiją. Suruošė du vaidinimus, motinos dieną, Kalėdų eglutę, dainų konkursą vakarienės metu, rankų darbų 3 parodas, tortų konkursą, įtraukia į tautinius šokius ir žaidimus bei vaidinimus ir vaikus, tikslu vaikus kuo daugiausia laikyti lietuviškoj aplinkumoj.

A. Strakauskienė pakelta į garbės pirmininkes — jai padovanota tautinių juostų pagalvėlė. Tautinės juostelės prisegtos garbės narėms: U. Abračinskienei, P. Žilienei, Z. Aglinskienei, J. Statkiūtei, E. Valentukevičienei — tai ilgiausiai išsilaikiusios moterų veikime narės.

15 kuopos veikėjos: E. Plonienė, J. Stankienė, P. Grybauskienė, J. Janonienė, J. Savickienė, J. Pakalniškienė, J. Tubienė, A. Gedgaudienė, M. O. Svirtuvienė ir kitos.

Visos skaito "Moterų Dirvą". "Moterį" užsisakė 8. Po N. Metų užsisakys daugiau. Kuopa įsikūrė prieš 38 metus. Buvo apsnūdus. Prieš trejus metus atgaivinta.

Čikagos kiemai

J. Dobkevičiūtė-Paukštienė

Dr. M. Gimbutienė, Lietuvių Kultūros Klubo pirmininkė Bostone dalyvavo mirusio dailininko P. Kiaulėno minėjime, savo kalboje nušviesdama jo asmenį.

Juzės Daužvardienės "Popular Lithuanian Recepies" per Čikagos radio buvo plačiai paminėta. Knyga vadinta "žemčiūgėliu", iš jos receptų galima gauti per Mary Merryfield, WMAQ, Chicago 54, Ill.

E. Dauguvietytė - Kudabienė penki metai vadovauja Hamiltono lietuvių mėgėjų teatrui "Aukuras".

Penkmečio proga buvo pastatyta Hamiltone J. Grušo drama "Tėvas", kuriame tėvo rolę vaidino aktorius H. Kačinskas.

Juzė Krištolaitytė davė koncertą Clevelande, kurį surengė Pabaltijo Moterų Klubas.

Onai Liūdžiuvienei, Londone Anglijoje buvo surengtas pagerbimo vaišės; 25 metus ji vadovavo šv. Onos Moterų Draugijai Londone.

Aldona Stempužienė laimėjo pirmą vietą Clevelando laikraščių surengtose solistų varžybose.

Danutės Lipčiūtės-Augienės 2 veiksmų scenos vaizdelį "Pranukas Teisme" statė Moksleivių Tautinis Ansamblis Čikagoje. Režisavo Ona Petravičiūtė.

Dail. Jadvygos Dobkevičiūtės-Paukštienės paroda vyko gruodžio mėn. Čikagoje Marijos Augšt. mokykloje. Parodoje dailininkė buvo išstačiusi per 40 paveikslų.

Alicija Rūgytė nuo 1955 mokslo metų eina direktorės pareigas Čikagos Augšt. Lituanistinėje mokykloje; direktorės pareigas yra ėjusi Švėkšnos gimnazijoje, vėliau Sscheinfelde, Vokietijoje. Čikagoje lituanistinėje mokykloje dirba nuo 1950 m.

Princesei Margaritai 1955 m. tekę daugiausia spaudos puslapių. Santūresni redaktoriai apgailestavo, kad privatus Margaritos gyvenimo epizodas buvo panaudotas sensacinės spaudos, kaip tema "muilo dėžės operai".

Dr. A. Šidlauskaitės straipsnis apie psichologinius konsultacijos biurus /Child Guidance Clinics/ tilps sekančiame nr.

M. Šimkutė, Buenos Aires, atstovavo studentiją tarptautinėje universitetų vadovų konferenicjoje.

L. Abramikaitė eina Mokslo klubo pirmininkės pareigas Maryville kolegijoje, St. Louis.

I. Ancevičiūtė yra slavų kalbų ratelio pirmininkė Toronto universitete.

I. Bakšytė studijuoja inžineriją Illinois universitete.

J. Grušo "Tėvas", kurį statė Hamiltono Dramos Mėgėjų Teatras "Aukuras", pagrindine savo tematuri — gobšumą. Ne skrudžiską aukso meilę, bet surištą su žemės meile, bei ūkininkų paveldėjimo tradicija, tapusią dar pavojingesne, neatperkama aistra.

Gobšumas glaudžiai susijęs su despotizmu ir yra tie stenksčiai prie kurių suklumpa tėvas, pagrindinis šios dramos asmuo. Autokratas, prievartaujantis savo artimųjų valią, paneigdamas jų teisę pasirinkti ir spręsti, uzurpuojantis kaimynų teises — nebūtinai vien autoriaus vaizduotės produktas.

Veikalas tačiau kenčia dėl šaržuotų charakterių, neįmanomų meliodramiškų situacijų, kuriose aktoriai nejaukiai jaučiasi.

Nereikia sakyti, kad tėvas, vaidinamas Henriko Kačinsko, buvo įgęus ir ligi galo intriguojantis, tačiau autoriaus sukurtas tiek problematiškas, jog dramos užbaigai reikalinga "deus xe machina".

Girtinos režisorės E. Dauguvietytės-Kudabienės ir vaidintojų pastangos davė gausiai auditorijai įdomų ir atmintiną vakarą.

Ruby M. Ayres, kuri save vadina "pigios lektūros karaliene", parašė 150 romanų, kurių buvo išparduota apie 10 milijonų egzempliorių. Gimusi 1898 m. ji pasigenda dabar 4 dalykų, kurie buvę geros praeities dalimi — madų, architektūros, valdžios ir mergaičių. Išgirdusi, kad kitiems rašytojams reikia uaukti įkvėpimo, ji papurto galvą: "Nesąmonė! Pirmiausia aš nustatau kainą. Paskui aš nustatau pavadinimą. O tik tada aš rašau knygą".

Monica Jackson Himalajuose nugalėjo 20.000 pėdų viršukalnę. Ji yra 33 metų, dviejų vaikų motina. Kalnų sportą pradėjo prieš keletą metų Škotijoje, kai vaikai buvo išsiųsti mokyklon. Ji yra nedidelio ūgio, liekna, ne atletiška. "Aš nė nežinau, kaip mes tą įvykdėme", sako ji. Škotijoje ji sutiko kitas dvi kalnų megėjas Elizabeth Stark ir Evelyn Camrass ir jos nutarė vykti į Himalajus. Ji sako, kad žemas ūkis ir lengvas svoris padeda kopiant į kalnus. "Moteris pakelia lengviau šaltį ir nuovargį".

Vyrai susirūpino dėl laurų . . .

Aiškiaregės moterys reikalingos viešame gyvenime

Ontario prov. Kanados Katalikių Moterų Lyga rugsėjo mėn. 8-19 d. turėjo savo metinę konferenciją Toronto King Edward viešbutyje. Be delegačių, konferencijoje dalyvavo Kardinolas McGuigan, Vyskupai B. I. Webster ir F. V. Allen ir daugiau augštų svečių, kuriuos priėmė Mrs. Joseph McConnell, Lygos pirmininkė.

Kardinolas McGuigan, primindamas, kad pirmutinė ir svarbiausia moters vieta yra namai, kalbėjo: "Dabartinėje žmonių bendruomenėje nėra tokios sferos, kuri nelaimėtų dėl gabios inteligentingos ir aiškiaregės moters dalyvavimo". Buvo laikas, kada atrodė keista, jei moteris rodė susidomėjimą viešu gyvenimu, ar politika. "Tas laikas yra senai praėjęs", sakė Kardinolas. Moterys šiandien privalo atydžiai domėtis visomis problemomis, kurios liečia katalikišką bendruomenę ir Bažnyčią, kad įsigalėjus tariamai "liberalizmo" dvasiai nebūtų atidaryti vartai priešui, kuris grasina sunaikinti visa, ką mes turime brangiausio.

Kanados Katalikių Moterų Lyga, įsteigta Arkivyskupo McNeil pastangomis, šiandien turi 55,000 narių ir Monsinjoro McDonah žodžiais "ji yra kiekvienos geros idėjos tvirtovė ir jėga, su kuria reikia skaitytis".

Moterys Vorkutos vergų stovykloje turi atlikti lygias išdirbio normas, kaip ir vyrai. Jos skiriamos prie pačių sunkiausių darbų.

Netoli Šiaurės Lėdjūrio esančioj vergų stovykloj kilęs streikas truko 42 dienas. Jis buvo numalšintas lėktuvais, tankais ir kt. Jame ypač aktyviai reiškėsi **pabaltietės moterys.** Grįžusieji net žino latvių vadovių vardus.

"Moters" Nr. 1 daugiausia išplatinta Toronte — 200 egz., 70 egz. per pp. Pabedinskienę ir Šapokienę.

Prenumeratų daugiausiai prisiuntė p. J. Damušienė iš Clevelando, JAV, — 38 prenumeratas.

Didžiausią susidomėjimą "Moterim" ir daugiausiai pavienių prenumeratų ir laiškų gauta iš Čikagos, JAV.

Kas darytina?

Mes dažnai smerkiame komikus tačiau nieko nedarome jų įtakai sumažinti. Vienas ar du mėnesiniai jaunimui skirti žurnalai negali tos įtakos atsverti. Jaunimas turi godžią vaizduotę, kuri nuolat reikalauja maitinama. Kas suskaitys, keletas mūsų savaitraščių ar dienraščių paskiria jaunimui bent po ketvirtį puslapio į savaitę?

Ilgas pamokslas

Žmona išeidama su vyru į bažnyčią paliko ant lengvos ugnies bifstrogeną. Bažnyčia buvo pilna. Atsitiko, kad nesant vietos suoluose, vyras pateko į priekinį suolą, žmonai gi teko atsisėsti arti durų. Pamaldos pasitaikė ilgesnės, negu paprastai. Svečias kunigas įsilipęs į sakyklą nerodė jokio noro sakyti "amen". Užbaigęs vieną temą jis pradėjo antrą ir atrodė, kad ši dar gali užsitęsti gerą pusvalandį. Žmona galvojo apie bifstrogeną. Juo ilgėjo pamokslas, tuo jai darėsi neramiau. Pagaliau ji išsiėmė pieštuką ir parašiusi ant lapelio prašė maršalkos, kad šis perduotų jį priekiniam suole sėdinčiam vyrui. Jos siaubui, maršalka praėjo pro suolus ir raštelį įdavė sakykloje esančiam kunigui, kuris ir perskaitė: "Eik namo ir išjunk gazą".

Mažėjanti progresija

Aš turėjau sužadėtinį. Jis važinėjo senu ševroletu. Tarp mūsų buvo valanda kelio. Ševroletas jį padengdavo kas savaitę. Jis pirko Buiką. Buikas tą padarydavo kartą į mėnesį. Jis pirko Kadiliaką — aš grąžinau jam žiedą.

Dabar mes einame į kiną ar vakarėlį kas šeštadienį — pėsti.

"MOTERIS" TAVO DRAUGĖ IR PATARĖJA. SKUBĖK JĄ ĮSIGYTI.

Mažutė paslaptis

"Mažutė paslaptis krikščioniško gyvenimo yra gyventi po vieną dieną, tiktai ilgos distancijos mus vargina. Mes negalime nešti šitą naštą ligi būsime kapos metų plius dešimt. Mes negalime kovoti šitos kovos pusę šimtmečio. Bet iš tikrųjų ilgų distancijų ir nėra. Gyvenimas neateina pas mus visas iš karto, jis ateina tiktai po vieną dieną. Netgi rytojus niekuomet nėra mūsų, ligi jis netampa šiandien, ir mes nieko daugiau su juo neturime bendro, kaip tiktai perduoti jam šios dienos gerai atliktų darbų pavėldėjimą, šios dienos gerai išgyventą gyvenimą.

Ši palaiminta mažutė paslaptis gyventi po vieną dieną. Bet kuris mūsų gali panešti savo vargus, kaip sunkūs jie bebūtų, ligi sutemos. Kiekvienas gali dirbti, kad ir kaip sunkiai, vieną dieną. Kiekvienas gali išbūti meilus, kantrus, tyras, ligi saulės laidos. Ir tai yra viskas, ką gyvenimas, kada nors mums reiškia — taiktai viena mažutė diena.

"Atlik šios dienos pareigą; kovok su šios dienos pagundomis, nesilpnink savęs, neišsiblaškyk žiūrėdamas pirmyn į dalykus, kurių negali matyti, ir kurių nesugrastum, jeigu ir matytum". Dievas mums duoda naktis užverti duris šitų mažų dienų. Mes negalime už jų matyti. Artimi horizontai padaro gyvenimą lengvesniu ir duoda mums vieną iš palaimingų paslapčių drąsaus, teisaus ir šventa gyvenimo".

★

Kodėl mes taip branginame savo lietuviškas motinas? Dėl to, kad jos buvo šventos; jos nebuvo nė mokytos, nė prašmatnios, dažnai net nė gražios nebuvo, kaip mes tą įpratę vertinti. Tačiau jos žinojo šią mažutę palaimingo gyvenimo paslaptį.

Mūsų moterys

"Moteris" sveikina Aleną Devenienę ir linki sekmės atsakingose pareigose VLIKe.

Tikimės, kad p. Devenienė ras galimybės prabilti į mūsų skaitytojas "Moters" puslapiuose".

Naujoji V. Tarybos pirmininkė A. Devenienė yra baigusi Vytauto D. gimnaziją Vilniuje. Dar besimokydama ir vėliau, 1920-1920 metais, dalyvavo lietuvių rezistencinėje veikloje Vilniuje. Lenkų iš Vilniaus ištremta, nepr. Lietuvoje dirbo Žemės Ūkio Rūmuose. 1937-1950 m. buvo Lietuvos Ūkininkių Draugijos pirmininkė. 1936 m., Lietuvos Moterų Tarybos deleguota, dalyvavo tarpt. moterų suvažiavime Jugoslavijoje. 1940 m. atvyko į JAV. ALTo narys ir aktyvi jo veikėja. Nuo 1944 m. BALFo centro valdybos vicepirmininkė, 1947-1951 m. BALFo imigracijos ir įkurdinimo komisijos pirmininkė. Sandaros centrovaldybos vicepirmininkė 1950-1953 m., paskiau valdybos narys. L. Valstiečių Liaudininkų Sąjungos vicepirmininkė nuo 1950 m., Susivienijimo Lietuvių Amerikoje iždo globėja nuo 1952 m., Tarpt. Valstiečių Sąjungos /"Žaliojio Internacionalo"/ Vašingtone, D.C., centro valdybos vicepirmininkė. Kaip Sąjungos atstovė, dalyvavo 1953 m. feder. Europos kongrese Haagoje. Niujorke lietuvių kongrese pirma iškėlė mintį kreiptis į JAV kongresą, kad šis ištirtų bolševikinės Sov. Sąjungos padarytąjį smurtą Lietuvoje. Šis pasiūlymas 1952 m. buvo adv. S. Briedžio atgaivintas ir JAV kongrese realizuotas.

Nepr. Lietuvoj bendradarbiavo "Ūkininko Patarėjuje", "Šeimininkėje", JAV — "Sandaroje", "Vienybėje", "Varpe", "Lietuvių Kelyje", "Tarpt. Valstiečių Biuletenyje". Lietuvos laisvinimo ir tremtinių įkurdinimo reikalais paruošė memorandumą ir kaip imigracijos komisijos pirmininkė lankėsi Vak. Europos lietuvių kolonijose, ruošdama dirvą emigracijai į JAV. Dėl savo veiklos ir energijos naujoji VT pirmininkė yra plačiai žinoma ne tik tarp lietuvių, bet ir tarp eegzilų ir įvairiuose amerikiečių sluogsniuose. Jos rūpesčiu ir JA V-bių Valstybės Departamento pastangomis buvo iš Vorkutos paleistas jos vyras medicinos gydytojas Mykolas Devenis, kuris, 1942 metų rudenį per Aziją grįžęs į Waterbury, Conn., vėliau davė plačius parodymus Kersteno komisijai ir 1953 m. Jungt. Tautoms apie Vorkutos stovyklą bei Sovietų žiaurumus Lietuvoje ir Rusijoje.

Aniceta Matulionienė, kilusi nuo Plungės, 1929 m. baigusi VD universitetą, studijas gilino Vienoje. 11 metų dirbo kaip vyr. asist. Kauno VD un-to Odontologijos skyriuje.

"Pirmon eilėn atpalaiduokime nuo nebūtino darbo moteris - motinas. Grąžinkime jas prie šeimos židinio. Grąžinkime, kur jos visada buvo ir kur jų yra tiesioginė paskirtis. Ir tada būkime tikri, kad nereikės jokių pamokslų apie motinos pareigas. Ji pati tai suras, kaip surado "Vargo Mokyklos" motina. Ji išmokins savo vaikus savo gražios prabočių kalbos, vaikai pames gatves ir augs josios priežiūroje, pasisavindami visas gražiąsias lietuviškas tradicijas, visus lietuviškus papročius. Tada bus reikalingos ir šeštadienio lietuviškos mokyklos, tada mes turėsime gausias savas organizacijas, ir lietuvybės išlaikymas bus užtikrintas. Moteris - motina turėdama laisvas rankas išspręs daug šiandieninių neišsprendžiamų problemų.

/Jonas Matulionis,
VLIKo pirmininkas/.

Augščiausias ir naudingiausias mokslas yra tikras savęs pažinimas. Tomas Kempietis.

Ten, kur dūmai

Žinomas rašytojas buvo pakviestas skaityti paskaitą viename moterų klube Čikagoje. Pasirodė, kad jis buvo nesustabdomas rūkorius ir prieš kalbėdamas degė vieną po kito Havanos cigarus. Kelios moterys sukosėjo, kitos siuntė jo pusėn nepalankius žvilgsnius. Jis nekreipė į tai dėmesio.

Siųsdama jam čekį klubo iždininkė pastebėjo: "aš siūlyčiau jums sumažinti pypkiavimą, kai esate moterų kompanijoje". Kalbėtojas atrašė atgal: "Kur yra angelų, ten turi būti ir debesų". Jos pakvietė jį kalbėti sekantį sezoną už dvigubą kainą.

Dita Matulionytė Toronto universitete studijuoja odontologiją.

Pop. Pijus XII, vienoje savo vėlesniųjų enciklikų, mums primena, kad dabartiniais laikais ypatingai reikalinga, kad moters asmens didžiosios dovanos būtų įjungtos į visuomenės tarnybą: "dabar prieš moterų akis yra nusitieseęs milžiniškas veikimo laukas . . . prieš ją yra atskleista didžiulė, daugialypė ir dinamiška misija, kuri šaukiasi visų josios jėgų sutelktinio panaudojimo".

Ši naujoji misija į viešąjį ir socialinį gyvenimą ypatingai laukia šiam darbui atsidavusios pasaulietės moters, nes "šios misijos prigimtis yra tokia, kad tik labai nedidelis skaičius tų, kurios yra užimtos šeimos ir vaikų rūpesčiais arba tos, kurios laikosi vienuolyno gyvenimo regulos, turi progos ją atlikti".

Dabar jau visur galime matyti, kad moterys tikrai stengiasi atsiliepti į tą kvietimą naujajai misijai: vienur individualiai, kitur susiburdamos į naujai įkurtas dvasines šeimas, pasaulietės moterys eina į gyvenimą, norėdamos sugrąžinti į dabarties moderniąją visuomenę skaistumo, mergystės dvasią. Juk Dievo malonė yra neišsemiama, taigi ir skaistaus mergystės gyvenimo principai gyvena toliau, kuriami vis naujas formas. Šiandien mes matome eilę pasaulietių moterų, kurios atiduoda savo širdis vien tik Kristui, tuo būdu įvairiausiais būdais prisidėdamos prie krikščioniškojo gyvenimo atnaujinimo, nes jos savo asmeniu bei gyvu pavyzdžiu yra tapusios antgamtinės realybės liudytojomis šiame nerimo blaškomame moderniajame pasaulyje.

Dr. Lydwyne van Kersbergen.
Vertė K. C.

BIRUTĖ PŪKELEVIČIŪTĖ, laimėjusi š. m. "Draugo" premiją $1.000 už romaną "Aštuoni lapai". Premija, kurią paaukojo kun. dr. J. Prunskis, buvo įteikta Čikagoje sausio 15 d. Autorė gyvena Montrealy ir dirba "Life" apdraudos bendrovėje. Čia ji gyvai reiškiasi kultūriniame tautiečių gyvenime, ypač dramos teatre. Prieš keletą metų ji yra išleidusi poezijos rinkinį "Metūgės", kuris vertintojų buvo įvairiai sutiktas. Autorė reiškėsi ir periodinėje spaudoje — novelėmis ir eilėraščiais. Kurti ji pradėjo būdama dar mokyklos suole Lietuvoj ir savo rašinius spausdino vaikų laikrašty "Žiburėlis", kurį leido Raud. Kryžius, redagavo rašytojas Stp. Zobarskas. Kurį laiką ji dirbo Kauno Jaunimo Teatre, kur vadovų buvo pastebėtas jos talentas.

—— o ——

"Veikalas didelis, labai savitas, gilus, stiprus, skaitomas lengvai. Tos rūšies kompozicija bus nauja mūsų literatūroje. Vartojamos vaizdavimo priemonės tokios, kaip poezijoje. Veikalas impresionistiškai modernus. Knyga teikia humanistinių ir religinių minčių. Literatinis apipavidalinimas labai stiprus".

"Draugas" apie "Aštuonis Lapus".

MADOS

Ką avėsime pavasarį?

Italijos, Prancūzijos, Britanijos ir kitu šalių batsiuviai pradėjo gaminti visiškai naujo stiliaus moteriškus batus.

Naudojamos naujos medžiagos: permatomas plastikas, metalas, medis, aluminis. Batai spalvoti ir dekoruojami ornamentais, gėlių bei vaisių imitacijomis. Batų forma linkusi smailėti. Sensaciją sukėlė dvilypiai užkulniai, kurių vienas buvo ružavas, kitas mėlynas. Kulnys kai kurios ligi 4½ colio augščio,, dekoruotos gėlėmis, deimantų imitacijom ir kt.

Muftos vėl madoj. Jos yra originalios, padarytos iš specialios medžiagos, galima naudoti vietoj rankinuko. Nebūtinai kailinės. Dideles, kokios nors ypatingos formos.

Diržą išeiginei suknelei galima pasigaminti apvyniojant ilgą perlų ar karolių virtinę apie zomšinį diržą.

FILMAS

Lady Godiva. Godiva yra istorinis asmuo, gyvenusi 11 šimt. Anglijoje. Ji buvo paprastų kaimiečių duktė ir tapusi Leofriko, Mercijos valdovo, žmona to niekuomet neužmiršo. Ji keliaudavo su savo vyru po kaimus, kad parodytų jam, kaip žmonės, griežtai valdomi, kenčia. Jos legendarinis jojimas per Coventry yra paminėtas jai pastatyta tame mieste statula.

Maureen O'Hara vaidina Godivos rolę jos vardo filmoje. Filmos direktoriai turėjo išspręsti daug komplikuotų problemų, kad neužgavus publikos, ar cenzorių. Jos garsus jojimas per "Coventry" buvo faktiškai optinė iliuzija, nes po ilgais, žemę siekiančiais plaukais, slėpėsi diskretiškas maudymosi kostiumas. Filmą išgelbėjęs jumoriškas temos traktavimas, kas Holywoode esąs retas reiškinys.

Populiari **Jane Wyman,** savo filmoje "Lucy Gallant" atidaro puošniausią rūbų saloną visame Texase. Filmas turi laimingą pabaigą.

Televizijoje bus rodomi anksčiau su dideliu pasisekimu pastatyti filmai, kaip "Wuthering Heights", "Rebecca", "Double Indemnity" ir kt.

Grace Kelly susižiedavo su Monaco princu Renier. Vestuvės numatomos pavasarį.

———

DRUGELIS IR DRAMBLYS

Viename Paryžiaus rūbų salione, plačių matavimų moteris mieruojasi ryškiai raudoną suknelę ir klausia saliono savininką jo nuomonės.

— Ponia, — maloniai atsako šis, — kai Viešpats sutvėrė drugelį, Jis jį nudažė ryškiomis spalvomis. Tačiau dramblį Jis padarė matinį . . .

Pašto dėžutė

Dar apie Mariją Pečkauskaitę

Šiomis dienomis išvydau pirmąjį "Moters" numerį. Ačiū Dievui, jis seniai lauktas ir toks mielas, mielas . . . Tekdavo nugirsti, kad ruošiamasi tą, tiek daug nusipelniusią Lietuvos kaimo moterų švietėją, atgaivinti šiapus Atlanto. Aš sakau "kaimo moterų", nes Lietuvoje daugiausia teko dirbti su kaimo žmonėmis, tat ir pastebėdavau, kaip mūsų kaimietės "Moters" laukdavo, ją skaitydavo, keliamus klausimus svarstydavo ir savo organo mintis bei idėjas įgyvendindavo.

Pirmasis Kanadoje pasirodęs numeris ir atgaivino tuos gražiuosius prisiminimus. Duok Dieve, kad jis pasiektų kuo daugiau moterų, tarp jų užsirekomenduotų ir vėl sutelktų visas mūsų moteris apie "Moterį". Žodžiu — pirmas numeris ne tik gražus, bet ir turiningas, patrauklus. Priimkite, todėl, kuo nuoširdžiausius mano sveikinimus.

Man kiek užkliuvo tas trumputis atsiminimų žiupsnelis apie Šviesiąją Mariją Pečkauskaitę. Juos rašęs ponas K. P., patiekė klaidinančių žinių, o juk būtų negera, jei kas pradėtų jomis naudotis paskaitose ar rašiniuose apie mieląją Šatrijos Raganą.

Visai nesuprantu, ką norėjo pasakyti teigdamas, kad Židikų "miestelis — valsčius ir bažnytkaimis, gal apie 600 gyventojų?" Niekur neteko girdėti, kad Židikai būtų "bažnytkaimis", Tiesa, pats miestelis nedidelis, bet man atrodo, kad gyventojų turėjo daugiau negu 600, tuo tarpu Židikų valsčius turėjo virš 10.000 gyv.

Židikų klebonu buvo mano kaimynas viekšniškis kun. Kazimieras /ne J./ Bukontas. Taip pat netiesa, kad Marija Pečkauskaitė "buvo artima kunigo Bukonto giminaitė". Ji ir jis buvo artimi bičiuliai, tiesa, labai idealūs bičiuliai, bet negiminės. Kun. Bukontas globojo abi Pečkauskaites — Mariją ir Zofiją. Zofija buvo Židikuose klebonijoj šeimininke, o a.a. Marija gyveno /tada laisvame/ vikariate.

Dar šią vasarą kun. V. Martinkus rašė "Drauge", "Darbininke" ir, rodos "Ateity" apie M. Pečkauskaitę. Jis ten buvo parašęs, kad kun. K. Bukontas dar šį pavasarį tebebuvo gyvas, gyva ir Zofija Pečkauskaitė. Jie gyvena Židikuose Z. Pečkauskaitės name, kuriame yra ir Židikų vaistinė. Tą patį patvirtina ir prieš porą savaičių iš Lietuvos gautas laiškas. Toje pačioje vietoje kun. Bukontas gyveno ir tada, kai autorius sakosi "lankęsis Židikuose paskutinį kartą". Pereitą žiemą kun. Bukontas sunkiai sirgo, bet pasveiko ir dabar gerai laikosi. Tiesa, jis Židikuose nebeklebonauja, nuo to laiko, kai kun. V. Martinkus jį pakeitė, bet tai įvyko ne "kun. Bukontui mirus", bet pasitraukus iš pareigų. Jei Jum įdomu, dabar Židikuose klebonauja kun. Povilas Repšys, buvęs seniau kun. Bukonto vikaras ir geras mano bičiulis. Be to, gal dar įdomi ir kita smulkmenėlė — kun. K. Bukontas 1944 m. spalio pirmomis dienomis atšventė savo auksinį—50 metų kunigystės jubiliejų, taigi dabar leidžia jau 62 kunigystės metus, baigdamas 84 amžiaus metus. Kan. Tumas - Vaižgantas man sakė, kad jis esąs žinomas ir Š. Raganos raštuose daktaro Antano vardu.

Taigi, kelios charakteringesnės smulkmenėles, kurios, atrodo, redakcijai nebuvo žinomos.

Kun. V. Paulauskas.

"Moteris" man patiko, tik viršelis nelabai. Plačiai užsimojot. Jei ištesėsit, bus gerai.

. . . Apie praeitį reiketų rašyti, tik tam reikia laiko, o man jo trūksta. Jaunoji karta mažai ką žino. Pvz., Kanados moterys parašė po mano nuotrauka, kad aš įkūriau LK Mot. D-ją /"Tev. Žib.", rodos 1951 m./, o dabar šiame "Moters" num., kad pirm. 10 metų, tai irgi ne tiesa; aš pirmininkavau nuo 1919 m. iki 1940 m. Bet tai menkniekis" . . .

Jūsų M. Galdikienė.

Ačiū už laiškelį ir kvietimą bendradarbiauti! Džiaugiuos ir ta teise naudosiuos, kiek tik leis mano dabartinio gyvenimo sąlygos.

Tiesa, esu redagavusi "Moterį" 11 mėnesių. Buvau priešpaskutinė redaktorė. Gyvenau kaime — 23 km nuo Kauno, gi "Moteris" buvo spausdinama Marijampolėj, o redakcijos stalas ir administracija Kaune. Bet vistiek buvo malonu dirbti.

Paskutinioji "M" redaktorė buvo p. Elena Repčytė-Starkienė, kuri yra likusi Tėvynėje . . .

Naująją "Moterį" mačiau. Puiki ir forma ir turiniu!

Gavau tik vieną egz., tai jis eina iš rankų į rankas. Nežinau, gal kam nors daugiau egz. prisiuntė į Bostoną, bet neteko matyt. Šiom dienom rašysiu administracijai tais reikalais.

Linkiu geriausios sekmės ir manau, kad ir medžiaginė puse leis Jūsų pradėtą darbą varyti pirmyn.

R. Petronienė.

Pirmiausia, kas man "Moteryje" patiko, tai, kad ji labai įvairi, kad nėra "vieno kaulo", kaip vilkas ir medžiagos atžvilgiu visko joje galima rasti, pradedant religinės ir idealistinės minties straipsniais, bagiant virtuve ir madom. Man rodos, kad religinis ir moralinis idealizmas /neskaitant mažų išimčių/ mūsų moteryje yra gyvas, todėl šios rūšies straipsniai žurnale lietuvei katalikei visados bus įdomūs, aktualūs ir konstruktyvūs.

Dar porą žodžių apie skyrelį "Literatūra ir auklėjimas". Jei šių dienų moteriai privalu orientuotis psichologijos, sveikatos, higienos, šeimininkavimo ir pan. srityse, tai nė kiek nemažiau privalu orientuotis ir kultūros srityje. Laiminga tauta, kuri moka savo kultūros pasireiškimus priimti ir įvertinti! Tada gi kitoks ir kultūros kūrėjų darbas! Todėl manyčiau, kad šiame skyriuje šalia tokių malonių pasiskaitymų, kaip apie M. Pečkauskaitę ar Bronte seseris galėtų rasti vietos visos mūsų kultūros ir kūrybos sritys, ne tik literatūra. Tatai gal padėtų mūsų moterims praplėsti savo akiratį kultūros srityje, ja labiau susidomėti ir pamėgti. Bet gal tai būtų per platu ir išeitų iš žurnalo paskirties ribų?

Aldona Aistienė.

Širdingai sveikinu Kanados lietuves, kurių noras ir gilus troškimas parūpinti moterims skirtingą leidinį, išsipildė. Ypatingai sveikinu redaktorę ir bendradarbes, kurios parūpino medžiagą pirmam numeriui. Formatas geras: medžiaga įdomi. Linkiu naujam žurnalui "Moteris" geriausios sekmės ateityje.

Dalė Murray - Vaikutytė,
"Moterų Dirvos" Redaktorė.

Gavome pirmąjį "Moters" numerį. Perskaitėme. Nuo pirmo puslapio iki paskutinio. Puiku! Nec plus ultra! Jūsų laikraštis — tarsi gaivus pavasarinis skersvėjis. Jis atneša mums pasiilgtosios Baltijos amžiną bangų skalandavimą, Lietuvos girių, šilų ir sodų ošimą, gimtosios mūsų žemės melynų laukų ir vėjų dvelkimą. Jis kreipia mūsų akis ir širdis į legendarinės Nemuno šalies tūkstantmetinius dvasinius lobius ir parodo tų lobių ištikimus sergėtojus: liet. šeimą, liet. motiną, liet. moterį. "Moteris — laukiama ir mylima mūsų šeimos viešnia.

Dr. Marija ir Dr. Antanas Ramūnai.

Perskaičiau jūsų žurnalą. Kaip pradžiai — jis man patinka, medžiaga gana įvairi ir techniškai atrodo gerai. Dailininkė jums čia bus daug padėjusi. Sulaužymas gražus ir meniškas. Kaikur man įstrigo, visdėlto, kaikurie kalbos nevienodumai ir laužymo klaidos, tai jas ir sužymėjau. Manau kad nelaikysite už blogą. Salomėja Narkelūnaitė.

Sveikinu ir džiaugiuosi, kad Jūs ėmėtės leisti tokį gražų žurnalą, kuris išvarys nemažą kultūrinę vagą.

J. Karvelis.

"Remsiu visais galimais būdais".

O. Zailskienė,
Vyriausia Skautininkė.

A. Tamošaitienės austas kilimas "Pirmosios Kalėdos Kanadoje".

Dėkoju už žurnalą "Moteris", tikrai buvo įdomu jį pamatyti. Skoningai ir gerai surinkta ir atspausta.
A. Tamošaitienė.

Paėmus į rankas nežinau kodėl, bet taip kažkas širdį suspaudė ir ašara buvo čia pat. Bet tai tik momentas, tuoj pradėjau vartyti ir džiaugtis. V. G.

Sveikinu KLK Moterų Draugiją su pasirodymu "Moters" Nr. 1.

Yra be galo įdomus, turiningas ir akiai malonus žurnalas. Kiekvienas jame randa sau tinkamų skaitymų.

Linkiu, kad ši atžala išaugtų į didžiausį tvirtą lietuvišką mums taip brangų medį — ąžuolą. Tad sekmės ir ištvermės Jums, brangios sesutės, tokiame kilniame darbe.
Marija Arlauskaitė.

Man ypatingai patiko jumoras. "Moteris" sugeba pasijuokti iš savęs. Tai augščiausias jumoro laipsnis. Bile kas gali pasijuokti iš kito . . . J. M.

Labai sveikinu su dideliu pasisekimu išleidus "Moteris" žurnalo pirmąjį numerį. Jis prašoka žymiai anksčiau Lietuvoje ėjusią "Moterį". Taip yra ir natūralu, nes jaunesnioji karta labiau pasiekė Vakarų kultūros ir tas jausti ir spaudoje. Izabelė Matusevičiūtė.

"Moteris" graži. Jūs atsiliepimus būsite girdėję iš daugiau ir iš kritiškesnių lūpų. Aš tiktai nusilenkti galiu prieš pastangas ir sveikinu pasisekimą.
Agota Šidlauskaitė.

Sveikinu su puikiu "Moters" 1 numeriu. Čikagoje apie "Moterį" visi atsiliepia nepaprastai palankiai. Ir užpelnytai. Stasė Semėnienė.

Jūsų žurnalas labai tinkamas ir jūs vykdote labai gražų darbą socialinėje ir tautinėje srityje. Veliju geriausio pasisekimo nuo savęs ir Moterų Sąjungos vardu. Julia Mack.

Negaliu išreikšti tai, ką pergyvenau šiandien perskaičiusi pirmąjį "Moters" numerį. Džiaugiuosi, džiaugiuosi ir liūdžiu . . . "Moterimi" neatsidžiaugiau. Graži, miela, įdomi. Mano Aldutė žadėjo parašyti "Mergaičių kertelei".
Elzė Diminskienė.

/E. Diminskienė veda moterų skyrių Argentinos lietuvių "Laike". Apgailestaudama tremtinių inteligenčių pasyvumą ir sunkias įsikūrimo sąlygas Argentinoje, prašo talkos moterų skyriui "Laike"/.

Priimki mano nuoširdų linkėjimą geriausios sekmės ir kad "Moteris" neužilgo pradėtų skaitytojas lankyti kas mėnuo, o ne kas trys mėnesiai.
Uršulė T. Daukantienė.

Žurnalo, kuris gvildentų moterų problemas, teiktų informacijas, patarimus bei jungtų į "Lietuvių Moterų Sąjungą" svetur esančias lietuvaites, verkiant reikėjo, todėl nuoširdus sveikinimas laužiant pirmus ledus.
Eugenija Franckūnaitė.

Nudžiugau išgirdus apie naujai atgimusią "Moterį", kurią Lietuvoje visos taip su pamėgimu skaitydavom. Miela įvertinti jūsų pastangas. Tik ištvermės ir pasiryžimo, o mes visuomet su jumis. M. Saulienė.

O, ta mieloji "Moteris"! Kaip labai ji buvo laukiama ir kaip mielai tapo sutikta! . . . Prašau Dievo, kad Dangaus palaima jūsų kūdikiui "Moteriai" būtų nuolatinė ir labai didelė.
Elena Masaitienė.

Tu buvai visuomet graži, bet šiandien tu atsikėlei dar gražesnė, nes vargas ir tau uždėjo daug brangių perlų! Taip, ji graži išėjo iš spaudos savo išorine išvaizda ir turtinga savo turiniu. Nusipirkite, paskaitykite, patys įsitikinsite. Iš Aušros Vartų Parapijos Montrealyje biuletenio.

GALIMA UŽSISAKYTI

"MŪSŲ KELIAI"

knygą, išleistą Romoje 1952 metais. Joje plačiai aprašoma Liet. Kat. Moterų D-jos veikla nepriklausomoj Lietuvoj ir užsienyje nuo pat įsikūrimo.

Kaina $1.00

Kreiptis "Moters" administracijon.

Tarp mūsų kalbant...

APIE KLAIDAS

Iš visų žmogiškų klaidų korektūros klaidos labiausiai bado akis. Kitos klaidos gali būti paslėptos, atleistos, užmirštos, nepastebėtos. Korektūros klaida, tačiau, multiplikuota tūkstančiais kartų, sėdi, kaip nepajudinama netobulo darbo, ar trumparegystės, liudininkė; veltui mėginimai ją atšaukti, ar pataisyti, jinai vien tvirčiau įsikabins atmintyje.

Kartais ji veikia, kaip jūros liga, /pvz., kuomet vietoje "turtingesnės" įsibrauja "teisingesnės"/; kartais, kaip smogimas į galvą, nuo kurio pažaliuoja akyse, nes ji gali būti priežastimi pasipiktinimo, nesusipratimo ir tik retai — juoko /pvz. "ainiai" virtę "akiniai"/.

Tikėkite, korektūros klaida yra įkyresnė, negu uodas, kuris jus išbudina vidurnaktį savo zyzimu, o įsikrausto jinai per mažesnes neapdairumo spragas už moskitų sieto.

Šitas yra naudinga palaikyti atmintyje visoms rašyto žodžio bičiulėms. Jei kartais beieškodamos maisto savo protui, aptinkate ką, kas aiškiai liudija, jog rašančiai yra reikalinga nuodugni psichoanalizė — atidėkite krikščioniškai savo sprendimą. Galimas dalykas, kad kalta yra tiktai — korektūros klaida.

DĖL KALBOS NEVIENODUMO

Mes nesame tos nuomonės, kad visi turi rašyti ir kalbėti vienodai. Mūsų tarmės duoda daugybę niuansų mūsų išsireiškimams, kurie toli gražu ne visi yra surinkti ir užregistruoti kalbininkų. Dažnai "pataisytuose" sakiniuose išnyksta ne tiktai niuanso spalvingumas, bet ir pati prasmė tampa kita, negu autorių turėta omenyje. Kalba yra gyvas dalykas. Ji plėtojasi, auga, turtėja, duodama išraišką naujoms gyvenamo laiko sąvokoms. Mūsų kalbos tyrinėtojai tėra ištarę savo pirmąjį, bet ne paskutinį žodį; o gramatikos bei sintaksės fanatikai yra padarę šitokių "patarnavimų" mūsų poezijai:

Marija, Marija . . . tu švieti
augštai danguje . . .
Palengvink vergiją . . . išgelbėk
nuo priešo baisaus.

RADIO PROGRAMA SO. BOSTONE

Liet. Rario Programa iš stoties WBMS, 1090 kil. veikia sekmadieniais nuo 12 iki 12:30 per pietus.

Biznio rikalais kreiptis į BALTIC FLORISTS Gėlių ir Dovanų krautuvę, 502 E. Broadway, So. Bostone. Telefonas AN. 8-0489. Ten gaunamas ir žurnalas "MOTERIS", taipgi rasit visokioms progoms puikiausių dovanų iš gintaro, medžio drožinių, audinių, liet. plokštelių, didžiausią pasirinkimą liet. knygų, odos gaminių, lietuviškų saldainių ir moderniškų amerikoniškų dovanų, taipgi gėlių visokioms progoms

Sav. šios krautuvės yra vedėjai seniausios lietuviškos radio programos Naujojoe Anglijoje, veikiančios nuo 1934 m. balandžio 1 d., STEPONAS IR VALENTINA MINKAI.

Šeimininkėms

Veda BR. PABEDINSKIENĖ

VIRTUVĖS PASLAPTYS

Mokėjimas virti ar tvarkyti virtuvę moteriai yra didelė vertybė, nes nuo to mokslo — ar geriau tariant meno — dažnai priklauso šeimos gerovė. Kiekvienoje šeimoje ar ji bus daugiau ar mažiau pasiturinti, virtuvė yra tvarkos, sveikatos ir taupumo pagrindas. O taip pat negalima užginčyti, kad skaniai, gražiai ir skoningai pagamintus valgius valgyti yra malonumas.

Virtuvė ir virimas turi būti prižiūrimi ir prižiūrimi su skoniu. Ir virtuvėje valgant reikalinga, kad stalas būtų jei neuždengtas, tai bent švarus, lėkštės, peiliai ir šakutės tvarkingai padėti, valgiai sutvarkyti ant švarių lėkščių. Švarus stalas ir gražiai paduoti valgiai taiso nuotaiką ir apetitą.

Nebūtinai reikia didelių išlaidų, kad skoningai, švariai ir gardžiai valgyti. Reikia truputį gerų norų.

VERŠIENA BALTAME SOSE

Iš šaukšto sviesto ir šaukšto miltų ir pusės kvortos pieno padaryti sosą, jį papipiruoti ir padruskinti, įtarkuoti truputį svogūno.

Likusią virtą ar keptą veršieną supiaustyti plonomis riekutėmis. Ištepti kepamą indą riebalais, dėti eilėmis ar aplinkui vainiku mėsą pertepant sosu, likusį sosą užpilti ant viršaus ir gerai pabarstyti ant viršaus tarkuotu sūriu— olandišku, šveicariškų arba koks turima po ranka. Valgyti su morkų ir žirniukų šilta mišraine.

KUMPIO IR SALERŲ SALOTAI

½ svaro virto kumpio ir vieną nemažą nulupto salero šaknį supiaustyti gražiais keturkampiais. Salerus apipilti 1 citrinos sunka ir dviem šaukštais alyvos ir palaikyti 1 valandą. Prieš paduodant viską sumaišyti, apdėti kietai virtais dviem kiaušiniais supiaustytais riekutėmis ir paskui uždėti ant viršaus majonezo ir gražiai papuošti.

ŽUVIES KROKETAI

Proporcija: ½ sv. trintų bulvių, 1 šaukštas sviesto, 1 puodukas pieno, ½ sv. virtos ar keptos žuvies, 2 kiaušinių tryniai, druskos, pipirų pagal skonį.

Darbas: Trintas bulves sumaišyti su sviestu ir pienu ir padaryti lygią masę. Sudėdti kapotą žuvį, kiaušinių trynius, druską, pipirus, gerai ištrinti. Padaryti pailgus apskritos formos kroketus, pamirkyti truputį plaktuose baltymuose, apvolioti baltos bulkos sausainiuose ir kepti karštuose taukuose, kol pasidarys auksinės spalvos. Valgyti tuojau karštus su sviestu ar su pamidorų sosu.

ŽUVIES UŽKEPAS

Proporcija: Baltos duonos gabalas apie 2½ oz., ½ litro pieno, 2 oz. tirpyto sviesto, 2 kiaušiniai, 1 šaukštas kapotų žalių petruškų, ½ svaro žuvies.

Darbas: Žuvį išvirti su daržovėmis ir druska. Duoną pamirkyti piene 1 val., gerai nuspausti, kad nebūtų skysčio, pridėti sviestą, plaktus kiaušinių trynius, kapotas petruškas, kapotą žuvį. Gerai išmaišyti, įdėti plaktus baltymus, supilti į išteptą ir išbarstytą formą, paliekant nuo viršaus 1½ piršto platumo nedapiltą ir uždengus išteptu sviestu popieriu, kepti ¾ val. pečiuje, įstačius indą į verdantį vandenį iki pusės. Išversti ant karštos lėkštės, apibarstyti kapotais kietais kiaušiniais ir papuošti citrinu, šrimpais ar anchovies. Paduoti su grybų ar pamidorų sosu.

OMLETAS SU BANANAIS

Proporc.: 3 bananai, 6 kiaušiniai, cukraus 1 puod., sviesto kepimui 1 šaukštas.

Darbas: Nulupti bananus ir supiaustyti plonais griežinėliais. Padaryti sirupą iš lygaus kiekio cukraus ir vandens. Išvirti bananus tame sirupe taip kad jie būtų gerai aplipę sirupu. Išplakti kiaušinius omletui, pusę baltymų išplakti atskirai kietai ir sudėti bendrai. Išleisti sviesta keptuvėje, supilti omletą. Kai dugnas pradės kepti, užpilti bananus išvirtus sirupe, nedėti nei druskos nei cukraus, baigti kepti, suvynioti ir duoti į stalą.

Mėsos: kepant visos mėsos reikalauja augštos temperatūros. Šutinant ar kepant kepsnį pirma reikia apkepti ant labai karštos keptuvės ir labai karštuose taukuose, tada papilti buljono, įdėti daržovių, gerai uždaryti ir troškinti papildant bulionu iki minkštumo.

JAUTIENOS ZRAZAI

Proporc.: 2 sv. geros jautienos, ½ sv. rūkytų lašinių ar šoninės, 1 didelis svogūnas, 1 riekutė juodos duonos, 2 šaukštai miltų, druskos, pipirų pagal skonį, kepimui taukų 1 šaukštas.

Darbas: Mėsą supiaustyti plonais ½ piršto storumo ir plaštakos platumo ir ilgumo gabalais, pamušti mediniu plaktuku, padruskinti, papiruoti, iškloti lašinių ar šoninės plonomis juostelėmis, piaustyto svogūno skiltele ir paišelio storumo duonos gabaliuką, suvynioti zrazą, surišti siūlu ar persmeigti pagaliuku. Pavolioti į miltus, apkepti keptuvėje karštuose taukuose, sudėti į puodą, apdėti daržovėmis /morkų, salerų, svogūnų, laurų lapų ir kt./, užpilti stiklinę vandens, šutinti kol bus minkšti, dabojant, kad netrūktų vandens. Valgyti su tuo pačiu sosu pridėjus grietinės.

KEPENŲ PAŠTETAS

Proporc.: 1 sv. veršio kepenų, 1 sv. nesūdytų lašinių, 2 kiaušiniai, 1 stiklinė raudono vyno, 1 riekutė duonos, pipirų, druskos, muškato riešuto pagal skonį.

Darbas: Sukapoti kepenis ir lašinius atskirai, paskui sumaišyti ir dar perkapoti, pridėti kapotų petruškų, mirkytą duoną, piprus, druską ir muškato riešuto, plaktus kiaušinius ir vyną. Ranka gerai išminkyti. Sudėti į gerai ištepta ir sausainiais išbarstytą formą ar kelias formeles, uždengti plonomis riekutėmis lašinių ant viršaus, uždėti kelis griežinėlius svogūno, lauro lapų, aklinai uždengti, galima užklijuoti tešla ir kepti vidutinio karščio krosnyje vieną valandą.

MARGAS PYRAGAS

Proporc.: ½ sv. sviesto ar crisco, ½ sv. cukraus, 4 kiaušiniai, 1 sv. miltų, 2 šaukštai rūgščios grietinės, 5 šaukštai pieno, 1 šaukštas kepimo miltelių, vanilijos. Tamsiai tešlai: 1 oz. vidutinio pusiau saldaus šokolado, 1 šaukštas cukraus, 3 šaukštai pieno.

Darbas: Sviestą ištrinti su cukrum dedant po vieną kiaušinį ir šaukštą miltų, trinti tol, kol cukrus išsitrins, įdėti prieskonius, grietinę, likusius miltus ir pieną. Gale įdėti kepimo miltelių sumaišytus su miltais. Tešlą padalinti per pusę. Kepimui forma geriau su skyle vidury, formos dugną iškloti riebalais išteptu popieriu, pusę tešlos sudėti į formą, į antrą pusę tešlos sudėti piene ištirpytą šokoladą su 1 šaukštu cukraus. Gerai išsukti ir sudėti ant viršaus baltosios tešlos. Paimti šakutę ir sukti spirališkai per abi tešlas kiaurai. Kepti vidutinio karščio — 350° — krosnyje apie pusantros valandos.

VELYKŲ SŪRIS

Proporc.: 1 svaras sausos varškės, 1 svaras nesūdyto sviesto, 1 puodukas saldžios grietinėlės, 5 kiaušiniai, ¾ sv. cukraus, vanilijos, ½ sv. cukato, ½ sv. baltų razinkų, ½ sv. saldžių maltų migdolų.

Darbas: Varškę reikia permalti per mašinėlę kelis kartus, kad neliktų kruopelių. Sviestą ištirpinti tik kad nebūtų kraštas, į sviestą sudėti cukrų ir varškę, paskui dėti po vieną kiaušinį ir pilti po truputį grietinėlės, maišant laikyti ant ugnies iki pradės užvirti, tik neduoti užvirti, nes pasidarys kruopelės, įdėti vanilijos, dėti migdolus ir kitus prieskonius, išmaišyti. Kai prauš supilti į formą. Forma turi būti su skylutėmis ir iškiota šlapia dviguba merle. Supylus, uždengti, prislėgti ir pastatyti šaltai.

Turino drobulė, kurios istorija yra žinoma nuo 1355 m. didžiai tyrinėtojų nuostabai pasirodė turinti fotografinio negatyvo ypatybių. Per šimtmečius drobulė buvo laikoma brangia relikvija ir pagal tradiciją buvo tikimo, kad joje buvo palaidotas Kristus. Paskutiniu laiku tyrinėtojai joje išryškino žmogaus paveikslą. Tą pastebėjo vienas žymus fotografas dar 1898 m. Prof. Lorenzo Ferri, Romos tapytojas ir skulptorius studijavo drobulėje paliktą paveikslą ir per 25 metus darė mėginimus rekonstruktuoti Kristaus galvą, kaip Jis atrodė gyvendamas žemėje.

Prancūzų poetas Paul Claudel, kalbėdamas apie Turino Drobulę, išsireiškia, kad tai "giliai jaudinantis paveikslas, kuriame atrodo įrašyta pati amžinybė".

"MOTERS" RĖMĖJAI

1. Dr. A. Šidlauskaitė $25.00
2. L. Gailiušienė, Cleveland 5.00
3. Dr. M. Arštikaitytė, Tor. 3.00
4 Br Bujokienė, Winnipeg.... 2.00
5. Kun. J. Pragulbickas, N.J. 2.00
6. O. Petrašiūnienė, London, Ont. 1.00
7. A. Paškevičienė, Waterb. 1.00

Visoms pasidarbavusioms platinime ir aukojusioms-siems nuoširdus ačiū.

"Moters" administracija.

Šitą vadiname pagalba. Dr. A. Šidlauskaitė šiam "Moters" Nr. atsiuntė savo straipsnį, spalvotų fotografijų pailiustruoti A. Tamošaitienės straipsniui ir $25 apmokėti klišių pagaminimą.

Sekančiam "Moters" Nr., kuris išeis balandžio mėn., medžiaga laukiama iki kovo 15 d.

IŠSVAJOTAS VYRAS

Austrijoje kuri yra žinoma, kaip romanso kraštas, tūkstančiai moterų buvo užklaustos, kokių ypatybių jos ieškančios savo išsvajotame vyre?

Labiausiai nustebino klausėjus tai, kad **nė viena nebuvo suinteresuota vedybomis iš meilės.** 73% pirmoje vietoje pageidavo, kad jis būtų geras duondirbys. Beveik toks pats procentas — kad jis būtų ištikimas. 40% ieškojo malonaus būdo vyro, kuris suprastų, kas juokinga; 35% ieškojo gudraus vyro ir viena kukli mergina pareiškė, kad jis "turėtų būti kytresnis, negu aš". Kitos, ypatybės buvę: džentelmeniškumas 33%, intelektualiniai gabumai 21%, ir 18% pageidavo gerai išsivysčiusių muskulų. Spalva beveik vienbalsiai — blondinas.

Itin įdomūs buvo "ypatingi pageidavimai". Kai kurios norėjo, kad jis parėjęs nesimuštų, kitos, kad netrankytų baldų ir kitų daiktų, kai kurios net išdrįso pareikšti noro, kad jis "retkarčiais" galėtų padėti suplauti indus.

Ilgas mokslas

Vyrui užtrunka 25 metai, kol jis išmoksta būti ženotas. C. B. Kelland stebisi, kaip moterys turi kantrybės išlaukti tiek laiko.

Motinos gali būti per darbščios

Vienas kriminalinis nusikaltėlis paklaustas apie savo motiną, aiškinosi, kad jis neatsimenąs savo motinos veido, nes jis paprastai tematydavęs prie balejos palenktą už pakalinį jos aspektą . . .

Po pirmojo vaiko Mrs. Scannell, Boston, gydytojai patarė, neturėti antro vaiko, po antro patarė neturėti trečio, nes jos sveikata buvo nusilpus. Mrs. Scannell, 12 vaikų motina, atšventė savo 87 gimimo dieną. Ji tebegyvena Bostone.

Jaunystė yra toks nuostabus žmogaus gyvenimo laikotarpis, jog gaila, kad jis yra išeikvojamas ant jaunų. G. B. Shaw.

Concession Beauty Salon

Sav. BIRUTĖ RAUCKIS

Geras plaukų kirpimas, prieinamų kainų pusmetiniai, bei sušukavimai pritaikant individualiai.

Atidaryta vakarais — ketvirtadieniais ir penktadienais.

409 Concession St. **Tel. JA.9-2321**

Hamilton, Ont.

Sav. M. KAZLAUSKIENĖ

Maple Leaf Restaurant

187 James St. North, **Tel. JA. 2-2718**

Hamilton, Ont.

GYVYBĖS, LIGONINĖS IR GARANTUOTŲ PAJAMŲ SERGANT DRAUDIMAS.

Raštinės adresas
Mutual Life or New York
1 Duke St.
Hamilton
JA. 9-3348

Namų adresas
23 Arthur Ave. N.
Hamilton
JA. 2-5671

Vienintelis lietuvis draudimo agentas Hamiltone

Stasys Juozapavičius

Europos gydytojas

Dr. N. Skaab

Dantistas

3 Barnesdale Ave. S. **Hamilton, Ont.** **LI. 4-6405**

LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

"Tėvynės Prisiminimai"

Kiekvieną šeštadienį
nuo 12 val. iki 1 val. vidudienį
iš Toronto stoties CKFH
banga 1400.

Programos vedėjas
J. R. SIMANAVIČIUS
77 Salem Ave., Toronto, tel. OL. 1274

FOTOGRAFAS

A. JURAITIS

105 Cannon St. E., Hamilton

Tel. JA. 8-6686

Dr. K. ŽYMANTIENĖ

GYDYTOJA ir CHIRURGĖ

1393 Dundas St. W.
(tarp Gladstone ir Rusholme)
Telefonas OL. 6851
Toronto, Ont.

Priima ligonius, gimdyves ir moterų ligomis sergančias kasdien nuo 1-3 ir nuo 6-8 val. p.p., šeštadieniais nuo 11-2 val. p.p., kitu laiku pagal susitarimą.

NAUJAUSI 1956 METŲ RADIJO APARATAI

su natūraliu balso perdavimu (High Fidelity), vokiečių gamybos radijo priimtuvai:

KOERTING — SABA — BLAUPUNKT

GERIAUSIA DOVANA ŠEIMAI

★
★
★
★
★ **MUZIKOS KABINETAI,**
★ **Automatiniai gramofonai,**
★ **Garsams užrašyti magnefonai,**
★ **TELEVIZIJOS APARATAI,**
★ **Įvairiausi gintariniai papuošalai,**
★ **Odos išdirbiniai**
★ **gaunami generalinėje**
★ **atstovybėje**
★
★
★
★

Radijo priimtuvų specialios trumposios bangos jums garantuoja Europos stočių priėmimą (Vilnius kasdien 6.30—7.00 p.m.). Pas mus atliekami specialistų technikų visokiausi radijo pataisymai bei perdirbimai. Lengviausios išsimokėjimo sąlygos: įmokėjus tik 10%, likusi suma ligi 24 mėn. Jūsų vartotas aparatas gali būti priimtas kaip įmokėjimo pagrindas.

Atlantic Export-Import Company

926 DUNDAS ST. W., TORONTO. **Telefonas EM. 4-1633**

Sav. K. MOTUŠIS

ATLANTIC EXPORT - IMPORT CO. CENTRINĖ PREKYBA IR BIURAS: 926 DUNDAS ST. W., TORONTO, ONT. TELEF. EM. 4-1633.

SKYRIAI IR AGENTŪROS:

TORONTO — 697 Queen St. W.
HAMILTON — 236 James St. N. ir 24½ King St. W.
KITCHENER — 343 King St. E.
WATERLOO — 96 King St. S.
LONDON — 111½ King St.
GALT, Ont. — 41 Dixon St.
OTTAWA — 343 Lisgar St.
VANCOUVER — 340 Homer St.